

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-komiteen	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2013/EØS/52/01		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 178/13/COL av 30. april 2013 om unntak for undersøkelse etter og utvinning av råolje og naturgass på norsk kontinentalsokkel fra anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (Norge)	1
	3.	EFTA-domstolen	
2013/EØS/52/02		Domstolens dom av 11. desember 2012 i sak E-1/12 Den norske Forleggerforening mot EFTAs overvåkningsorgan	18
2013/EØS/52/03		Domstolens dom av 25. mars 2013 i sak E-10/12 Yngvi Harðarson mot Askar Capital hf.	18
2013/EØS/52/04		Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Skatteklagenemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter 13. mars 2013 i sak mellom Fred Olsen o.a. og staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter – (Sak E-3/13)	19
2013/EØS/52/05		Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Reykjavík tingrett 16. april 2013 i sak Creditinfo Lánstraust hf. mot Registers Iceland og den islandske stat (Sak E-7/13)	19
	4.	Kunngjøringer	
2013/EØS/52/06		Kunngjøring fra Oppland Fylkeskommune om intensjon om å inngå kontrakter om offentlig persontransport med kjøretøy opptil 16 seter, i henhold til artikkel 7 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1370/2007 av 23. oktober 2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 1191/69 og 1107/70	21
	III	EU-ORGANER	
	1.	Kommisjonen	
2013/EØS/52/07		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6967 – BNP Paribas Fortis/Belgacom/Belgian Mobile Wallet)	23

2013/EØS/52/08	Melding fra den franske regjering vedrørende europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner ("Nord Cambrai-lisensen")	24
2013/EØS/52/09	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/48/EF av 18. juni 2009 om sikkerhetskrav til leketøy	26
2013/EØS/52/10	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008, europaparlaments- og rådsvedtak 768/2008/EF av 9. juli 2008 og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1221/2009 av 25. november 2009	28
2013/EØS/52/11	Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsdirektiv 94/9/EF av 23. mars 1994 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om utstyr og sikringsystemer til bruk i eksplosjonsfarlige omgivelser	32

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

2013/EØS/52/01

nr. 178/13/COL

av 30. april 2013

om unntak for undersøkelse etter og utvinning av råolje og naturgass på norsk kontinentalsokkel fra anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester

(Norge)

EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN (HERETTER KALT OVERVÅKNINGSORGANET) HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt EØS-avtalen),

under henvisning til rettsakten omhandlet i nr. 4 i vedlegg XVI til EØS-avtalen om fastsettelse av framgangsmåtene for tildeling av offentlige kontrakter i forsyningssektoren (europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) (heretter kalt direktiv 2004/17/EF), særlig artikkel 30 nr. 1, 4 og 6,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen), særlig avtalens protokoll 3 artikkel 1 og 3,

under henvisning til vedtak i EFTAs overvåkningsorgan av 19. april 2012 som gir det medlem med særlig ansvar for offentlige innkjøp myndighet til å ta visse beslutninger innenfor offentlige innkjøp (vedtak nr. 136/12/COL),

etter samråd med EFTAs komité for offentlige innkjøp og

og ut fra følgende betraktninger:

I. FAKTISKE FORHOLD

1 Framgangsmåte

- 1) Overvåkningsorganet har ved brev av 5. november 2012⁽¹⁾ og etter drøftinger før melding mottatt en anmodning fra norske myndigheter om å gjøre et vedtak om anvendelsen av artikkel 30 nr. 1 i direktiv 2004/17/EF på petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. I et brev av 25. januar 2013 anmodet Overvåkningsorganet norske myndigheter om å framlegge ytterligere opplysninger. ⁽²⁾ Norske myndigheter svarte Overvåkningsorganet ved et brev av 15. februar 2013.⁽³⁾ Meldingen og svaret fra norske myndigheter ble diskutert i en telefonkonferanse 4. mars 2013.⁽⁴⁾ Overvåkningsorganet holdt samråd med EFTAs komité for offentlige innkjøp gjennom brev av 22. mars 2013, og komiteen ble bedt om å framlegge sine synspunkter etter skriftlig prosedyre.⁽⁵⁾ Etter opptelling av medlemmenes stemmer avgav EFTAs komité for offentlige innkjøp 16. april 2013 en positiv uttalelse til Overvåkningsorganets utkast til vedtak.⁽⁶⁾

⁽¹⁾ Mottatt av Overvåkningsorganet 6. november 2012 (dokument nr. 652027).

⁽²⁾ Dok. nr. 657306.

⁽³⁾ Mottatt av Overvåkningsorganet 19. februar 2013 (dokument nr. 663304).

⁽⁴⁾ Dok. nr. 665288.

⁽⁵⁾ Dok. nr. 666730, dok. nr. 666722 og dok. nr. 666680.

⁽⁶⁾ Dok. nr. 669171.

- 2) Norske myndigheters anmodning gjelder undersøkelse etter og utvinning av råolje og naturgass på norsk kontinentalsokkel, herunder utbygging (det vil si oppføring av tilfredsstillende infrastruktur til framtidig utvinning, som for eksempel produksjonsinnretninger, rørledninger, terminaler osv.). Norske myndigheter beskriver tre former for virksomhet i sin anmodning:
  - a) Undersøkelse etter råolje og naturgass
  - b) Utvinning av råolje
  - c) Utvinning av naturgass

2 Rettslig ramme

- 3) Formålet med artikkel 30 nr. 1 i direktiv 2004/17/EF er at det skal kunne gis unntak fra kravene i reglene for offentlige innkjøp i en situasjon der deltakerne i et marked utøver virksomhet som er utsatt for konkurranse. Direktivets artikkel 30 nr. 1 fastsetter at:

”kontrakter som inngås med sikte på å gjøre det mulig å utøve en virksomhet nevnt i artikkel 3–7, omfattes ikke av dette direktiv dersom den aktuelle virksomheten, i medlemsstaten der den utøves, ikke er utsatt for direkte konkurranse på markedet med fri adgang.”

- 4) Direktivets artikkel 30 nr. 1 fastsetter to krav som må oppfylles før Overvåkningsorganet kan fatte et positivt vedtak om en anmodning om unntak i henhold til artikkel 30 nr. 4, idet det tas hensyn til direktivets artikkel 30 nr. 6.
- 5) Det første kravet i artikkel 30 nr. 1 i direktiv 2004/17/EF er at virksomheten må finne sted i et marked det er fri adgang til. Direktivets artikkel 30 nr. 3 fastsetter at: ”adgang til et marked [anses] ikke som begrenset dersom medlemsstaten har gjennomført og anvender bestemmelsene i Fellesskapets regelverk nevnt i vedlegg XI”. I vedlegg XI til direktivet er det oppført flere direktiver.
- 6) Blant direktivene oppført i vedlegg XI er europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF av 30. mai 1994 om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner⁽⁷⁾, innlemmet i EØS-avtalen i 1995 og omhandlet i EØS-avtalens vedlegg IV nr. 12.
- 7) Direktiv 98/30/EF er også oppført i vedlegg XI. Det direktivet er erstattet av europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/55/EF av 26. juni 2003 om felles regler for det indre marked for naturgass og om oppheving av direktiv 98/30/EF. Sistnevnte direktiv ble innlemmet i EØS-avtalen i 2005 og er omhandlet i EØS-avtalens vedlegg IV nr. 23.⁽⁸⁾
- 8) Det kan følgelig anses å være fri adgang til et marked dersom den norske stat har gjennomført og anvender rettsaktene omhandlet i EØS-avtalens vedlegg IV nr. 12 og 23, som tilsvarer henholdsvis direktiv 94/22/EF og direktiv 2003/55/EF.⁽⁹⁾
- 9) Det andre kravet i artikkel 30 nr. 1 i direktiv 2004/17/EF er at virksomheten, i den EFTA-staten den utøves, er utsatt for direkte konkurranse. Spørsmålet om en virksomhet er direkte utsatt for konkurranse må avgjøres på grunnlag av ”kriterier som er i samsvar med traktatens konkurransebestemmelser, for eksempel de berørte varers eller tjenesters art, om det finnes alternative varer eller tjenester, priser og om det finnes, faktisk eller potensielt, flere enn én leverandør av de berørte varer og tjenester”.⁽¹⁰⁾
- 10) Forekomsten av eksponering for direkte konkurranse må vurderes på grunnlag av ulike indikatorer, hvorav ingen i seg selv er avgjørende. Når det gjelder markedene som omfattes av dette vedtak, utgjør de største deltakernes markedsandel på et gitt marked, ett kriterium som bør

⁽⁷⁾ EFT L 164 av 30.6.1994, s. 3 og EFT L 79 av 29.3.1996, s. 30 og innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 19/95 (EFT L 158 av 8.7.1995, s. 40, og EØS-tillegget til EFT nr. 25 av 8.7.1995, s. 1) (konesjonsdirektivet).

⁽⁸⁾ EFT L 176 av 15.7.2003, s. 57, rettet ved EUT L 16 av 23.1.2004, s. 74, og innlemmet i EØS-avtalen gjennom EØS-komiteens beslutning nr. 146/2005 (EUT L 53 av 23.2.2006, s. 43, og EØS-tillegget til EUT nr. 10 av 23.2.2006, s. 17) (gassmarkedsdirektivet). Direktivet er erstattet av europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for naturgass og om oppheving av direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94), men sistnevnte er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen.

⁽⁹⁾ Se avsnitt 5 under.

⁽¹⁰⁾ Artikkel 30 nr. 2 i direktiv 2004/17/EF.

tas i betraktning. Et annet kriterium er hvor konsentrerte disse markedene er.⁽¹¹⁾ Eksponering for direkte konkurranse vurderes på grunnlag av objektive kriterier, der det tas hensyn til den berørte sektorens særtrekk. Ettersom vilkårene for de ulike formene for virksomhet som omfattes av dette vedtak varierer, vurderes hver relevant virksomhet eller marked hver for seg.

- 11) Formålet med dette vedtak er utelukkende å gi unntak i henhold til artikkel 30 i direktiv 2004/17/EF og berører ikke anvendelsen av konkurransereglene.

3 Det norske konsesjonssystemet

- 12) Den norske petroleumsløven⁽¹²⁾ utgjør det rettslige grunnlaget for å gi tillatelser til petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Petroleumsløven og petroleumsforskriften regulerer tildelingen av tillatelser til å foreta undersøkelse etter og utvinning av råolje og naturgass på norsk kontinentalsokkel. Olje- og energidepartementet utlyser de blokkene selskaper kan søke om tillatelser for. Kongen i statsråd tildeler utvinningstillatelsen. Utvinningstillatelsen tildeles på grunnlag av saklige og objektive kriterier.⁽¹³⁾ En utvinningstillatelse tildeles vanligvis et konsortium av selskaper, der ett selskap utpekes som operatør med ansvar for den daglige ledelsen av tillatelsen.

- 13) Det er to typer konsesjonsrunder i Norge: i) konsesjonsrunder som omfatter umodne deler av norsk kontinentalsokkel (nummererte konsesjonsrunder) og ii) tildeling i forhåndsdefinerte områder som omfatter modne områder. De to konsesjonsrundene er like bortsett fra måten de innledes på. Konsesjonsrundene i forhåndsdefinerte områder gjennomføres hvert år og omfatter områder på norsk kontinentalsokkel som anses som modne (det vil si der geologien er velkjent).⁽¹⁴⁾ Nummererte konsesjonsrunder gjennomføres (gjennomsnittlig) hvert annet år og omfatter umodne områder (det vil si der geologien er lite kjent).⁽¹⁵⁾ De nummererte konsesjonsrundene innledes ved at Olje- og energidepartementet inviterer selskaper med virksomhet på norsk kontinentalsokkel til å foreslå områder (blokker) som de ønsker skal inngå i neste konsesjonsrunde. Det rettslige grunnlaget (lover, forskrifter, konsesjonsdokumenter) for de to ulike konsesjonsrundene er de samme. Norske myndigheter har underrettet Overvåkningsorganet om at letevirksomheten som utøves i de to ulike konsesjonsrundene også er identisk.

- 14) I konsesjonsrundene søker kvalifiserte oljeselskaper om utvinningstillatelser, det vil si enerett til å utøve petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Som definert i § 1-6 bokstav c) i petroleumsløven omfatter petroleumsvirksomhet "all virksomhet knyttet til undersjøiske petroleumforekomster, herunder undersøkelse, leteboring, utvinning, transport, utnyttelse og avslutning samt planlegging av slike aktiviteter, likevel ikke transport av petroleum i bulk med skip". I konsesjonsrundene søker følgelig selskaper om enerett til å foreta undersøkelse etter og utvinning av all den råolje og naturgass som kan bli funnet i området som omfattes av utvinningstillatelsen.

- 15) Når forekomst råolje og/eller naturgass oppdages, er rettighetshaverne, dersom de beslutter å bygge ut feltet, forpliktet til å framlegge en plan for utbygging og drift av feltet for olje- og

⁽¹¹⁾ Se også Overvåkningsorganets vedtak nr. 189/12/COL av 22. mai 2012 om unntak for produksjon og engrossalg av elektrisk kraft i Norge fra anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (EUT L 287 av 18.10.2012, s. 21, og EØS-tillegget til EUT nr. 58 av 18.10.2012, s. 14).

⁽¹²⁾ Lov nr. 72 av 19. november 1996 om petroleumsvirksomhet. (<http://www.npd.no/en/Regulations/-Acts/Petroleum-activities-act/>). Konsesjonsdirektivet, 94/22/EF, er gjennomført i den norske petroleumsløven fra 1. september 1995 og i forskrift til lov om petroleumsvirksomhet (forskrift nr. 653 27. juni 1997) (<http://www.npd.no/en/Regulations/Regulations/Petroleum-activities/>).

⁽¹³⁾ Se § 3-3 og 3-5 i petroleumsløven og § 10 i forskrift til petroleumsløven.

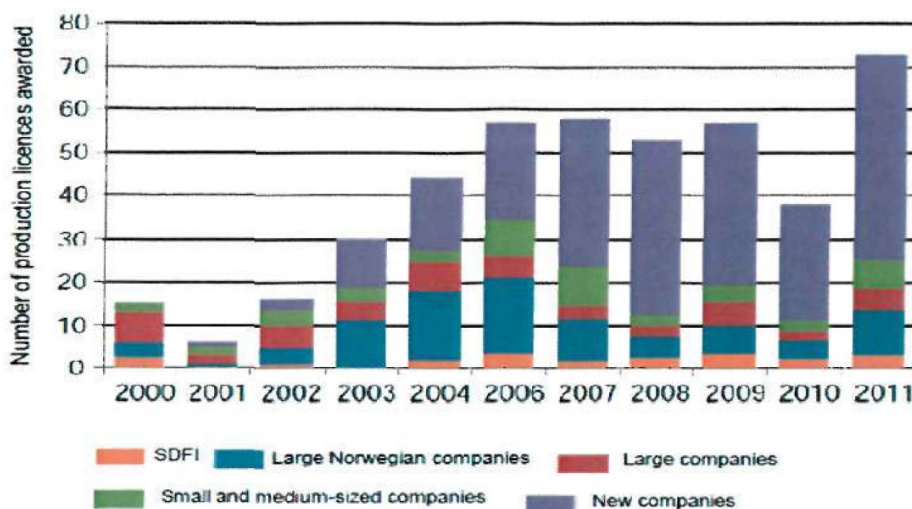
⁽¹⁴⁾ Kriteriene til modne områder beskrives i meldingen til Stortinget *En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten* (Meld. St. 28 (2010–2011), s. 88). Følgende kriterier er anvendt i utvidelsen av det forhåndsdefinerte området: i) områder nær infrastruktur (som omfatter både eksisterende og planlagt infrastruktur, der potensielle ressurser i områdene betraktes som tidskritiske), ii) områder som har en letehistorie (som omfatter områder som tidligere er tildelt og levert tilbake, områder med kjente letemodeller og områder som ligger mellom tildelte områder og tilbakeleverte områder), iii) områder som grenser til eksisterende forhåndsdefinerte områder, men som det ikke er søkt om i nummererte konsesjonsrunder (se <http://www.regjeringen.no/en/dep/oen/press-center/press-releases/2013/apa-2013-acreage-announcement.html?id=714569>). I alt 324 utvinningstillatelser er tildelt siden systemet med forhåndsdefinerte områder ble etablert i 2003, og i alt 32 funn er gjort (Meld. St. 28 (2010–2011) Melding til Stortinget, s. 86–87).

⁽¹⁵⁾ De nummererte konsesjonsrundene er utformet med henblikk på områder som det er begrenset geologisk kunnskap om, og der trinnsvis undersøkelse er formålstjenlig. Områder som er tildelt gjennom 21 nummererte konsesjonsrunder, og der tillatelser ble tildelt i den 21. runden våren 2011 (meldingen til Stortinget *En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten* (Meld. St. 28 (2010–2011), s. 21). Nummererte konsesjonsrunder omfatter hovedsakelig norsk kontinentalsokkels grenseområder, der muligheten for store funn er størst. Den 22. konsesjonsrunden ble innledet 2. november 2011, og tildeling av nye utvinningstillatelser er planlagt for våren 2013 (<http://www.regjeringen.no/no/dep/oen/-pressesenter/pressemeldinger/2011/initiates-22nd-licensing-round.html?id=661990>). Se også publikasjonen fra Olje- og energidepartementet i samarbeid med Oljedirektoratet *Fakta 2012 – Norsk petroleumsvirksomhet*, kapittel 5 *Leivervirksomhet*, s. 30 *et seq* (<http://www.npd.no/en/Publications/Facts/Facts-2012/Chapter-5/>).

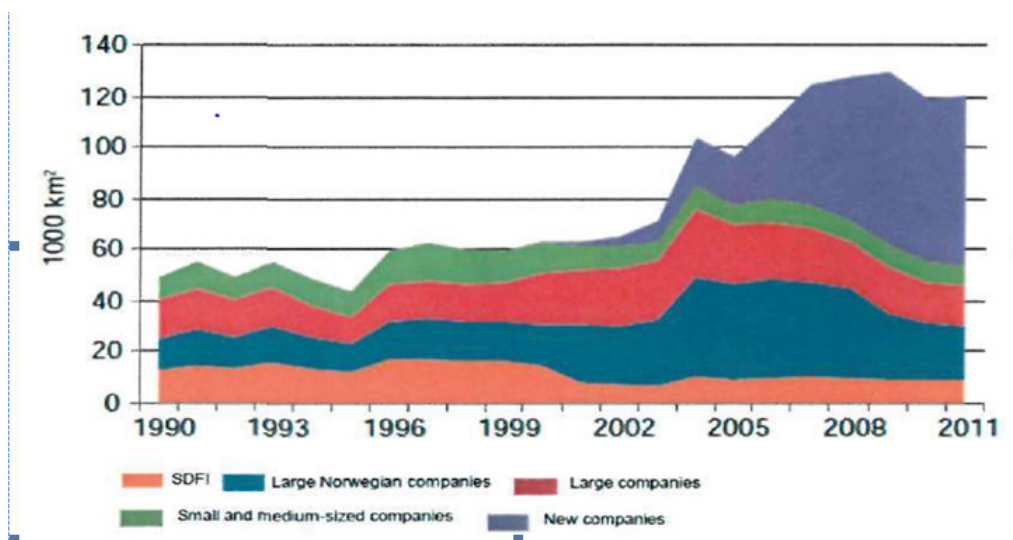
energidepartementet for godkjenning.⁽¹⁶⁾ Dersom planen godkjennes får rettighetshaverne enerett til å starte utbygging og deretter utvinning. Utvunnet petroleum er hver enkelt rettighetshavers eiendom.

- 16) Selskapene som er rettighetshavere på norsk kontinentalsokkel spenner seg fra store internasjonale oljeselskaper til meget små oljeselskaper, hvorav mange har vært nykommere på norsk kontinentalsokkel i løpet av cirka de siste ti årene.
- 17) Diagrammene under er framlagt av norske myndigheter og viser virksomheten på norsk kontinentalsokkel med hensyn til tildelte nye utvinningstillatelser, tildelte områder og antall selskaper på norsk kontinentalsokkel.⁽¹⁷⁾

Tildelte nye tillatelser:

Tildelte områder:

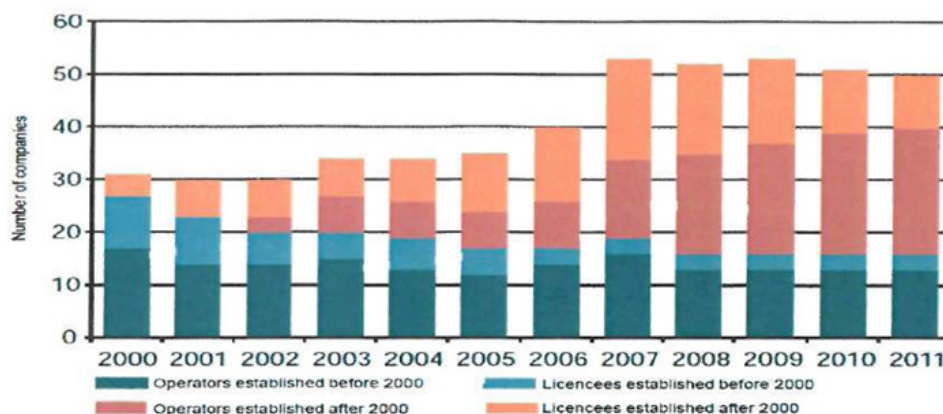

⁽¹⁶⁾ Jf. § 4-2 i petroleumsløven.

⁽¹⁷⁾ SDFI i de to første diagrammene viser til statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Staten har store andeler i olje- og gasstillatelser på norsk kontinentalsokkel gjennom SDØE. SDØE-porteføljen forvaltes av det statseide selskapet Petoro AS (www.petoro.no).

Antall selskaper på norsk kontinentalsokkel:

II. VURDERING

4 Virksomhet som omfattes av dette vedtak

- 18) Norske myndigheters anmodning om unntak i henhold til artikkel 30 i direktiv 2004/17/EF omfatter tre ulike former for virksomhet på norsk kontinentalsokkel: a) undersøkelse etter råolje og naturgass, b) utvinning av råolje og c) utvinning av naturgass. Overvåkningsorganet har undersøkt de tre virksomhetsformene hver for seg.⁽¹⁸⁾
- 19) ”Utvinning” skal i dette vedtak omfatte ”utbygging” (det vil si oppføring av tilfredsstillende infrastruktur til utvinning, som for eksempel oljeplattformer, rørledninger, terminaler osv.). Transport av naturgass fra norsk kontinentalsokkel til markedet gjennom oppstrømsrørledningsnett inngår ikke i dette vedtak.

5 Markedsadgang

- 20) Direktiv 94/22/EF (konesjonsdirektivet) er innlemmet i EØS-avtalens vedlegg IV nr. 12 ved EØS-komiteens beslutning nr. 19/95, som trådte i kraft 1. september 1995.
- 21) Norske myndigheter underrettet Overvåkningsorganet om sin innarbeiding av direktivet 18. mars 1996. Overvåkningsorganet foretok en samsvarsvurdering, hvorpå Norge foretok en rekke lovendringer. Etter at disse endringene var gjennomført, mente Overvåkningsorganet at Norge hadde innarbeidet konsesjonsdirektivet på riktig måte.
- 22) Direktiv 2003/55/EF (gassmarkedsdirektivet) er innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-komiteens beslutning nr. 146/2005 av 2. desember 2005. Direktivet trådte i kraft i EØS-EFTA-statene 1. juni 2007.

⁽¹⁸⁾ Dette er i samsvar med Europakommisjonens praksis i fusjonsvedtak og vedtak om innvilgelse av unntak i henhold til direktiv 2004/17/EF. Se særlig kommisjonsvedtak av 29. september 1999 om å erklære at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked og EØS-avtalen (sak nr. IV/M.1383 – *Exxon/Mobil*), kommisjonsvedtak av 29. september 1999 om å erklære at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked og EØS-avtalen (sak IV/M.1532 – *BP Amoco/Arco*), kommisjonsvedtak av 5. juli 1999 om å erklære at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked og EØS-avtalen (COMP/M.1573 – *Norsk Hydro/Saga*), kommisjonsvedtak av 3. mai 2007 om å erklære at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked og EØS-avtalen (sak nr. IV/M.4545 – *Statoil/Hydro*), kommisjonsvedtak av 19. november 2007 om å erklære at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked (sak nr. COMP/M.4934 – *KazMunaiGaz/Rompotrol*) og kommisjonsvedtak av 21. august 2009 om å erklære at en foretakssammenslutning er forenlig med det felles marked (sak nr. COMP/M.5585 – *Centrica/Venture Production*). Se også Kommisjonens gjennomføringsbeslutning av 28. juli 2011 om unntak for undersøkelse etter olje og gass og utnyttelse av olje i Danmark, unntatt Grønland og Færøyene, fra anvendelsen av direktiv 2004/17/EF (EUT L 197 av 29.7.2011, s. 20), Kommisjonens gjennomføringsbeslutning av 24. juni 2011 om unntak for undersøkelse etter olje og gass og utnyttelse av olje i Italia fra anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (EUT L 166 av 25.6.2011, s. 28), Kommisjonens gjennomføringsbeslutning av 29. mars 2010 om unntak for undersøkelse etter og utnyttelse av olje og gass i England, Skottland og Wales fra anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (EUT L 84 av 31.3.2010, s. 52) og Kommisjonens gjennomføringsbeslutning om unntak for undersøkelse etter og utnyttelse av olje og gass i Nederland fra anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og posttjenester (EUT L 181 av 14.7.2009, s. 53).

- 23) Norske myndigheter underrettet om delvis gjennomføring av gassdirektivet 4. juni 2007 og om full gjennomføring 19. februar 2008. Overvåkningsorganet foretok en samsvarsvurdering også for dette direktivet. Etter en rekke endringer av norske lover mente Overvåkningsorganet at Norge hadde gjennomført gassmarkedsdirektivet på riktig måte.
- 24) På bakgrunn av opplysningene fremlagt i dette avsnitt, og for dette vedtaks formål, synes det som at den norske stat har gjennomført og anvender rettsaktene omhandlet i EØS-avtalens vedlegg IV nr. 12 og 23, som tilsvarer henholdsvis direktiv 94/22/EF og direktiv 2003/55/EF.
- 25) Følgelig, og i samsvar med artikkel 30 nr. 3 første ledd i direktiv 2004/17/EF, bør markedet på Norges territorium betraktes som fritt, herunder norsk kontinentalsokkel.

6 Eksponering for konkurranse

- 26) Som forklart ovenfor mener Overvåkningsorganet at det er nødvendig å undersøke om de berørte sektorene er direkte utsatt for konkurranse. For dette formål har Overvåkningsorganet undersøkt dokumentasjonen fremlagt av norske myndigheter og supplert med allment tilgjengelig dokumentasjon der det var nødvendig.

6.1 Undersøkelse etter råolje og naturgass

6.1.1 Relevant marked

- 27) Undersøkelse etter råolje og naturgass består av å finne nye reserver av hydrokarbonressurser. Utvinning omfatter både oppføring av tilfredsstillende infrastruktur til utvinningen og utnyttelse av ressursene. Undersøkelse etter råolje og naturgass utgjør ett relevant produktmarked atskilt fra markedene for utvinning av råolje og naturgass. Denne definisjonen bygger på det faktum at det ikke er mulig å fastslå fra starten av om undersøkelsen vil føre til funn av råolje eller naturgass. Norske myndigheter har bekreftet at dette gjelder både de nummererte konsesjonsrundene og konsesjonsrundene i forhåndsdefinerte områder. Denne markedsdefinisjonen er også i tråd med Europakommisjonens praksis.⁽¹⁹⁾
- 28) Undersøkelsen i umodne og modne områder gjennomføres av den samme typen selskaper, og virksomheten bygger på samme type teknologi (det vil si uavhengig av type konsesjonsrunde). Selv om geologien er bedre kjent i konsesjonsrundene i forhåndsdefinerte områder, har oljeselskapene ingen nøyaktig kunnskap om det finnes petroleum, eller om en mulig forekomst kan inneholde olje eller gass eller begge deler. Overvåkningsorganet mener derfor at det relevante markedet er undersøkelse etter råolje og naturgass som omfatter letevirksomhet både i de nummererte konsesjonsrundene og i konsesjonsrundene i forhåndsdefinerte områder.
- 29) Selskapene som utøver letevirksomhet har ikke til hensikt å begrense virksomheten til et bestemt geografisk område. De fleste av selskapene har snarere virksomhet på globalt plan. Europakommisjonen har i sine vedtak konsekvent hevdet at letemarkedets geografiske omfang er verdensomspennende.⁽²⁰⁾ Norske myndigheter er enig i Kommisjonens definisjon av et geografisk marked. Overvåkningsorganet mener at det relevante geografiske markedet er verdensomspennende.

6.1.2 Direkte eksponering for konkurranse

- 30) I perioden 2011–2013 har omtrent 50 selskaper fått status som rettighetshavere i utvinnings-tillatelser og som følgelig deltar i letevirksomhet på norsk kontinentalsokkel.⁽²¹⁾
- 31) Markedsandelen til operatører som utøver letevirksomhet måles normalt i henhold til to variabler: dokumenterte reserver og forventet utvinning.⁽²²⁾

⁽¹⁹⁾ Se kommisjonsvedtak av 23. januar 2003 om å erklære en foretakssammenslutning forenlig med det felles marked (sak nr. COMP/M.3052 – *ENI/Fortum Gas*), sak nr. IV/M.1383 – *Exxon/Mobil* og Kommisjonens gjennomføringsbeslutninger vedrørende Danmark, Italia, England, Wales, Skottland og Nederland (se fotnote 18 over).

⁽²⁰⁾ Se for eksempel sak nr. COMP/M.3052 – *ENI/Fortum Gas* (nr. 13) og sak nr. COMP/M.4545 – *Statoil/Hydro* (nr. 7) (se fotnote 18 over).

⁽²¹⁾ Tallene omfatter både utvinningstillatelser og nummererte konsesjonsrunder samt tillatelser for forhåndsdefinerte områder (jf. dok. nr. 663313, s. 1–20).

⁽²²⁾ Se for eksempel kommisjonsvedtak i *Exxon/Mobil* (nr. 25 og 27) (fotnote 18 over).

- 32) De dokumenterte oljereservene på verdensbasis i 2011 var 1 652,6 milliarder fat, og det tilsvarende tallet for naturgass var 208,4 trillioner kubikkmeter, eller cirka 1 310,8 milliarder fat oljeekvivalenter.⁽²³⁾ Ved utgangen av 2011 var de dokumenterte oljereservene i Norge på 6,9 tusen millioner fat som utgjør 0,4 % av verdensreservene.⁽²⁴⁾ Ved utgangen av 2011 var de dokumenterte naturgassreservene i Norge på 2,1 trillioner kubikkmeter, som utgjør 1 % av verdensreservene.⁽²⁵⁾ Ingen av de fem største selskapene med virksomhet på norsk kontinentalsokkel har en verdensomspennende andel dokumenterte reserver som overstiger 1 %.⁽²⁶⁾
- 33) Norske myndigheter har ikke opplysninger om de verdensomspennende markedsandelene til de fem største selskapene på norsk kontinentalsokkel med hensyn til forventet utvinning. Det er imidlertid rimelig å anta at det er en direkte sammenheng mellom dokumenterte reserver av råolje og naturgass og forventet framtidig utvinning.⁽²⁷⁾ På bakgrunn av tilgjengelige opplysninger vil imidlertid de verdensomspennende markedsandelene til de største selskapene på norsk kontinentalsokkel målt etter forventet utvinning, ikke føre til noen endring av Overvåkningsorganets vurdering.
- 34) I tillegg har Overvåkningsorganet vurdert opplysninger om antallet søknader til konsesjonsrunder på norsk kontinentalsokkel og nye deltakere på norsk kontinentalsokkel. Norske myndigheters tall for tildeling av tillatelser i de tre siste konsesjonsrundene på norsk kontinentalsokkel (avholdt i 2011–2012) viser at antallet søknader har vært på opptil ni selskaper for hver utlyst tillatelse. I perioden 2008–2012 ble 13 nye deltakere tildelt utvinningstillatelse på norsk kontinentalsokkel. Antallet selskaper som har fått en tillatelse på norsk kontinentalsokkel er altså høyt.⁽²⁸⁾
- 35) På grunnlag av ovennevnte må konsentrasjonen på verdensmarkedet for undersøkelse etter råolje og naturgass betegnes som lav. Selskapene som har virksomhet i dette markedet er sannsynligvis utsatt for betydelig konkurranse. Det er ingenting som tilsier at sektoren ikke fungerer på en markedsdrevet måte. Overvåkningsorganets konklusjon er derfor at markedet for undersøkelse etter råolje og naturgass er direkte eksponert for konkurranse i betydningen av direktiv 2004/17/EF.

6.2 *Utvinning av råolje*

6.2.1 *Relevant marked*

- 36) Råolje er en global råvare og prisen fastsettes etter tilbud og etterspørsel på verdensbasis. Ifølge Europakommisjonens etablerte praksis⁽²⁹⁾ er utvinning av råolje et eget produktmarked med et geografisk verdensomspennende omfang. Norske myndigheter er enig i denne markedsdefinisjonen.⁽³⁰⁾ Overvåkningsorganet anvender den samme markedsdefinisjonen i dette vedtak.

⁽²³⁾ Se *BP Statistical Review of World Energy*, juni 2012 (BP-statistikk), s. 6. (http://www.bp.com/liveassets/bp_internet/globalbp/globalbp_uk_english/reports_and_publications/statistical_energy_review_2011/STAGING/local_assets/pdf/statistical_review_of_world_energy_full_report_2012.pdf).

⁽²⁴⁾ Se BP-statistikk, s. 6.

⁽²⁵⁾ Se BP-statistikk, s. 20.

⁽²⁶⁾ Jf. brev fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 15. februar 2013 (dok. nr. 663313, s. 22).

⁽²⁷⁾ Se for eksempel Europakommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende Danmark (se fotnote 18 over) og Kommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende Italia (se fotnote 18 over).

⁽²⁸⁾ Se også publikasjonen fra Olje- og energidepartementet i samarbeid med Oljedirektoratet *Fakta 2012 – Norsk petroleumsvirksomhet*, kapittel 5, *Aktorbilene og aktivitet* på s. 33–35 (<http://www.npd.no/en/Publications/Facts/Facts-2012/Chapter-5/>).

⁽²⁹⁾ Se fotnote 18.

⁽³⁰⁾ Ettersom de fleste felt på norsk kontinentalsokkel inneholder både olje og gass, gav imidlertid norske myndigheter uttrykk for at fellesutvinningen av olje og gass på områdene gjør det umulig å skille mellom de to virksomhetene innen for rammen av direktiv 2004/17/EF.

6.2.2 Direkte eksponering for konkurranse

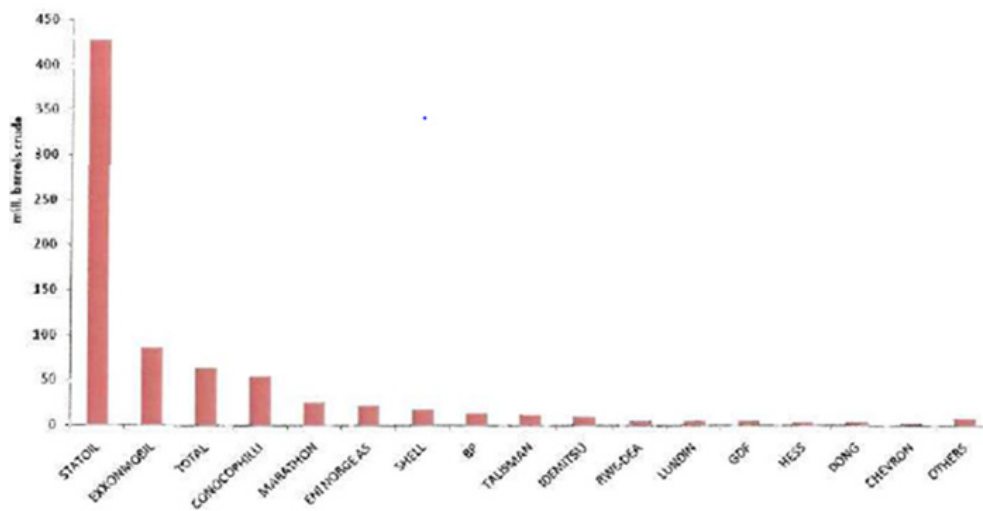
- 37) Ved funn av råolje (eller naturgass) er rettighetshaverne, dersom de beslutter å bygge ut feltet, forpliktet til å framlegge en plan for utbygging og drift av feltet for Olje- og energidepartementet for godkjenning. For følgende felt på norsk kontinentalsokkel, der det fortrinnsvis utvinnes råolje⁽³¹⁾, er det i løpet av de siste fem årene framlagt og godkjent en plan for utbygging og drift:

År	Beskrivelse (Felt og tillatelse)	Tildelt
2008	Morvin, PL134B	Statoil Petroleum Eni Norge Total E&P Norge
2009	Goliat, PL229	Eni Norge Statoil Petroleum
2011	Knarr, PL373S	BG Norge Idemitsu Petroleum Norge Wintershall Norge RWE Dea Norge
2011	Ekofisk Sør, Eldfisk II, PL	ConocoPhillips Total E&P Norge Eni Norge Statoil Petroleum Petoro AS
2011	Vigdis nordøst, PL089	Statoil Petroleum Petoro AS ExxonMobil E&P Norway Idemitsu Petroleum Norge Total E&P Norge RWE Dea Norge
2011	Stjerne, del av Oseberg Sør PL079, PL104	Statoil Petroleum Petoro AS Total E&P Norge ConocoPhillips
2011	Hyme, PL348	Statoil Petroleum GDF Suez E&P Norge Core Energy E.ON E&P Norge Faroe Petroleum Norge VNG Norge
2011	Brynhild, PL148	Lundin Norway Talisman Energy Norway
2012	Jette, PL027C, PL169C, PL504	Det norske oljeselskap Petoro AS
2012	Skuld, PL128	Statoil Petroleum Petoro AS Eni Norge
2012	Edvard Grieg, PL338	Lundin Norway Wintershall Norge OMV Norge
2012	Bøyla, PL340	Marathon Oil Norge ConocoPhillips Lundin Norway
2012	Svalin, PL169	Statoil Petroleum Petoro AS ExxonMobil E&P Norway

⁽³¹⁾ Ettersom feltene inneholder både olje og gass, omfatter tabellen i inneværende avsnitt 6.2 felt der det fortrinnsvis utvinnes olje. Felt der det fortrinnsvis utvinnes gass, er oppført i avsnitt 6.3 nedenfor.

- 38) Planer for utbygging og drift for oljeutvinning som omfatter i alt over 20 selskaper er godkjent i perioden 2008–2012. Dessuten ble en plan for utbygging og drift som dekker tre nye markedsdeltakere godkjent av Olje- og energidepartementet i 2010.⁽³²⁾
- 39) Utover de statseide norske selskapene framgår det av listen at rettighetshaverne er så vel store oljeselskaper som mindre selskaper. Norske myndigheter angir at de fleste av oljeselskapene på norsk kontinentalsokkel inngår i konserner med en mangfoldig, verdensomspennende forretningsportefølje. Utvunnet petroleum selges derfor i stor utstrekning til assosierte foretak. Over halvparten av produksjonen selges imidlertid i spotmarkedet. Figuren under viser salgsvolum for råolje fra norsk kontinentalsokkel i 2009.

Salgsvolum for råolje fra norsk kontinentalsokkel i 2009:

Figur: Selgere av norsk råolje i 2009. Kategorien OTHERS (Andre) omfatter Altinex Oil, Bayerngas, Ruhrgas, Dana, Wintershall, Det Norske Oljeselskap, VNG, Revus Energy, Endeavour og EADS (MPE).

- 40) Samlet daglig oljeutvinning over hele verden i 2011 var på 83 576 000 fat. I 2011 ble i alt 2 039 000 fat produsert i Norge hver dag. Dette utgjorde 2,3 % av verdensproduksjonen.⁽³³⁾
- 41) Når det gjelder utvinning av råolje på norsk kontinentalsokkel, stod Statoil for den største andelen i 2011. Andre produsenter på norsk kontinentalsokkel omfattet store internasjonale oljeselskaper som ExxonMobil, Total, ConocoPhillips, Marathon, Shell, BP og Eni. Ingen av disse aktørene hadde en markedsandel i verdensmarkedet for oljeutvinning i 2011 som oversteg 3 %.⁽³⁴⁾ Konsentrasjonen i det relevante markedet under ett var derfor lav.
- 42) Europakommisjonen har i sine vedtak i henhold til direktiv 2004/17/EF vurdert at det globale oljeutvinningsmarkedet kjennetegnes av sterk konkurranse blant en rekke aktører.⁽³⁵⁾ Det er ingenting som tilsier at dette skulle ha endret seg de senere årene.
- 43) På bakgrunn av ovennevnte elementer er Overvåkningsorganets konklusjon at det ikke er noe som tilsier at sektoren ikke fungerer på en markedsdrevet måte, og at markedet for utvinning av råolje derfor er direkte utsatt for konkurranse i betydningen av direktiv 2004/17/EF.

⁽³²⁾ Se brev fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 15. februar 2013 (dok. nr. 663313, s. 25).

⁽³³⁾ Se BP-statistikk, s. 8.

⁽³⁴⁾ Jf. brev fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 15. februar 2013 (dok. nr. 663313, s. 26).

⁽³⁵⁾ Se for eksempel Kommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende Danmark (nr. 16) (fotnote 18 over). Se også Kommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende Italia (nr. 16), Kommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende England, Skottland og Wales (nr. 16) og Kommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende Nederland (nr. 12) (se fotnote 18 ovenfor).

6.3 *Utvinning av naturgass*

6.3.1 *Relevant marked*

- 44) Europakommisjonen har undersøkt markedet for utbygging, utvinning og salg av gass i henhold til EUs fusjonsforordning⁽³⁶⁾ i en rekke vedtak, der den har vurdert at det er ett marked for oppstrømstransport av gass (som også omfatter utbygging og utvinning av gass) til kunder i EØS (det vil si gass som er utvunnet i gassfeltene og solgt til kunder – herunder nasjonale tilbydere – i EØS).⁽³⁷⁾

Flytende naturgass versus rørgass

- 45) Naturgass kan transporteres gjennom oppstrømsgassrørledninger eller gjennom beholdere i form av flytende naturgass (LNG). Norges gasseksport i 2012 var på cirka 112 milliarder kubikkmeter, hvorav 107 milliarder kubikkmeter var rørgass og fem milliarder kubikkmeter ble transportert som LNG.⁽³⁸⁾
- 46) Norske myndigheter anfører at leveranser av flytende naturgass er substituerbare og i direkte konkurranse med rørgass. Så snart den flytende naturgassen er reforgasset, kan den inngå i rørledningsnettet for naturgass omvekslende med gass som forsynes gjennom rørledninger fra oppstrømsfelt. Zeebrugge i Belgia er nevnt som et eksempel: så snart rørgassen fra norsk kontinentalsokkel har passert gjennom ilandføringsterminalen og den flytende naturgassen er blitt reforgasset ved Zeebrugge terminal for flytende naturgass, er begge gasskildene fullstendige substituerbare. Til tross for at en infrastruktur for reforgassing ikke er på plass i alle EØS-stater, har reforgassingskapasiteten hatt en sterk økning de senere årene. Reforgassingskapasiteten i EØS nærmer seg 200 milliarder kubikkmeter. Med utvidelsen av rørledningsnettet blir flytende naturgass tilgjengelig for et stadig større antall EØS-kunder.
- 47) Europakommisjonen har i nylige beslutninger latt spørsmålet stå åpent om flytende naturgass bør skilles fra rørgass.⁽³⁹⁾
- 48) For dette vedtaks formål finner Overvåkningsorganet at spørsmålet om det bør skilles mellom rørgass og flytende naturgass, likeledes kan stå åpent.

Høy brennverdi versus lav brennverdi

- 49) Nedstrøms er atskilte nettverk på plass for distribusjon av gass med høy brennverdi og gass med lav brennverdi, og sluttbrukere er koplet til riktig nett for deres forsyning. Gass med høy brennverdi kan omgjøres til gass med lav brennverdi og omvendt. Norske gassprodusenter leverer gass med høy brennverdi.
- 50) Norske myndigheter anfører at nivået av substituerbarhet mellom gass med lav brennverdi og gass med høy brennverdi bør indikere at disse produktene fra et oppstrømsstøsted omfattes av det samme gassforsyningsmarkedet. Regjeringen anførte dessuten at forsyning av gass med lav brennverdi utgjør en relativt liten del av den samlede gassforsyningen til EØS: ca. 10 %.
- 51) For dette vedtaks formål finner Overvåkningsorganet at spørsmålet om det bør skilles mellom gass med høy brennverdi og gass med lav brennverdi, kan stå åpent.

⁽³⁶⁾ Rådsforordning (EF) nr. 139/2004 av 20. januar 2004 om tilsyn med foretakssammenslutninger (Fusjonsforordningen) (EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1). Innlemmet i EØS-avtalens vedlegg XIV kapittel A nr. 1 ved EØS-komiteens beslutning nr. 78/2004 (EUT L 219 av 19.6.2004, s. 13, og EØS-tillegget til EUT nr. 32 av 19.6.2004, s. 1).

⁽³⁷⁾ Se sak nr. IV/M.4545 – *Statoil/Hydro* (nr. 9) (se fotnote 18 ovenfor).

⁽³⁸⁾ Se brev fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 15. februar 2013 (dok. nr. 663313, s. 33).

⁽³⁹⁾ Se Europakommisjonsbeslutning av 16. mai 2012 om å erklære en foretakssammenslutning uforenlig med det felles marked og EØS-avtalen, sak nr. COMP/M.6477 – *BP/Chevron/Eni/Sonangol/Total/JV* (nr. 19). Se også sak nr. IV/M.4545 – *Statoil/Hydro* (nr. 12), kommisjonens gjennomføringsbeslutning vedrørende Nederland (nr. 13) og Kommisjonenens gjennomføringsbeslutning vedrørende England, Skottland og Wales (nr. 15) (se fotnote 18 ovenfor).

Konklusjon om definisjon av produktmarked

- 52) Med hensyn til definisjonen av produktmarked mener Overvåkningsorganet, for dette vedtaks formål, at det er ett marked for oppstrømsforsyning av gass (herunder utbygging og utvinning av gass). Spørsmålet om flytende naturgass eller gass med lav brennverdi omfattes av det relevante produktmarkedet, er uvesentlig for dette vedtaks resultat.

Geografisk omfang

- 53) Norske myndigheter anfører at de tre gassmarkedsdirektivene har skapt et liberalt og integrert naturgassmarked i nordvest-Europa. EUs mål er fullt integrerte markeder innen 2014. Med et felles gassmarked mener norske myndigheter at det ikke er relevant å vurdere hver enkelt EØS-stats markedsandel. Når gassen når grensen til det europeiske indre marked vil den strømme fritt der det er behov for den, i takt med tilbud og etterspørsel.
- 54) Av eksportert rørgass fra norsk kontinentalsokkel ble ca. 70 % transportert til mottakerterminaler i Tyskland og Storbritannia, og den resterende prosentandelen til terminaler i Belgia og Frankrike. Rørgass fra Norge selges gjennom rørledningsforbindelser og bytteavtaler til ytterligere EØS-stater: Flere enn ti EØS-stater totalt. Historisk selges cirka to tredeler av produksjonen av flytende naturgass fra norsk kontinentalsokkel til EØS. Det betyr at nesten all norsk gass eksporteres til EØS.
- 55) Norske myndigheter anfører dessuten at gasskjøpere i EØS har flere tilgjengelige forsyningskilder. Disse omfatter gass fra EU (som Danmark, Nederland og Storbritannia) eller fra nabostater (som Russland, Algerie og Libya i tillegg til Norge) eller fra stater lenger borte (for eksempel land i Midtøsten eller Nigeria, i form av flytende naturgass).
- 56) Norske myndigheter angir dessuten at knutepunkter både i Storbritannia og på det europeiske kontinentet er stadig mer likvide, og prisdanning i ulike knutepunkter viser at en betydelig grad av integrering er nådd.
- 57) Med hensyn til definisjonen av det geografiske markedet har tidligere vedtak som Europakommisjonen har gjort i henhold til EUs fusjonsforordning konkludert med at denne etter all sannsynlighet omfatter gassimport fra EØS, pluss Russland og Algerie, men har latt definisjonen av det geografiske markedet stå åpen. I vedtaket om fusjonen mellom Statoil og Hydro fant Kommisjonen at det ikke var nødvendig å avgjøre om det berørte geografiske området var i) EØS, ii) et område som omfatter de EØS-stater der gass fra norsk kontinentalsokkel selges (direkte fra rørledninger eller gjennom bytte) eller iii) hvert enkelt land der partene selger gass.⁽⁴⁰⁾ Uavhengig av hvilken geografisk definisjon som anvendes, vil denne konsentrasjonen ikke skape konkurransemessige utfordringer i markeder for oppstrømsforsyning av gass.
- 58) For dette vedtaks formål, og av årsakene nevnt nedenfor, mener Overvåkningsorganet at det er unødvendig å fastsette det nøyaktige omfanget av det geografiske markedet for naturgass. I henhold til enhver rimelig avgrensning av et geografisk marked mener Overvåkningsorganet at den berørte sektoren er direkte utsatt for konkurranse.

⁽⁴⁰⁾ Se sak nr. IV/M.4545 – Statoil/Hydro (nr. 16) (se fotnote 18 ovenfor).

6.3.2 Direkte eksponering for konkurranse

- 59) Ved funn av naturgass (eller råolje) er rettighetshaverne, dersom de beslutter å bygge ut feltet, forpliktet til å framlegge en plan for utbygging og drift av feltet for Olje- og energidepartementet for godkjenning. Felt på norsk kontinentalsokkel der det fortrinnsvis utvinnes gass⁽⁴¹⁾, og som det er framlagt og godkjent planer for utbygging og drift for de siste årene, er som følger:

År	Beskrivelse (Felt og tillatelse)	Tildelt
2008	Yttergryta, PL062	Statoil Petroleum Total E&P Norge Petro AS Eni Norge
2008	Troll videreutvikling, PL054, PL085, PL085C	Petro AS Statoil Petroleum Norske Shell Total E&P Norge ConocoPhillips
2009	Oselvar, PL274	DONG E&P Norge Bayerngas Norge Noreco Norway
2010	Trym, PL147	Bayerngas Norge DONG E&P Norge
2010	Gudrun, PL025	Statoil Petroleum GDF SUEZ E&P Norge
2010	Marulk, PL122	Statoil Petroleum DONG E&P Norge Eni Norge
2010	Gaupe, PL292	BG Norge Lundin Norway
2011	Valemon, PL050, PL050B, PL050C, PL050D, PL193B, PL193D	Statoil Petroleum Petro AS Centrica Resources Norge Enterprise Oil Norge
2011	Visund, Sør, PL120	Statoil Petroleum Petro AS ConocoPhillips Total E&P Norge
2012	Åsgard havbunnskompresjon	Petro AS Statoil Petroleum Eni Norge Total E&P Norge ExxonMobil E&P Norway
2011	Atla, PL102C	Total E&P Norge Petro AS Centrica Resources Norge Det norske oljeselskap
2012	Martin Linge, PL040, PL043	Total E&P Norge Petro AS Statoil Petroleum

⁽⁴¹⁾ Ettersom felt på norsk kontinentalsokkel inneholder både olje og gass, omfatter tabellen i inneværende avsnitt 6.3 felt der det fortrinnsvis utvinnes gass. Felt der det fortrinnsvis utvinnes olje, er oppført i avsnitt 6.2 nedenfor.

- 60) Planene for utbygging og drift som omfatter i alt over 14 selskaper er godkjent i perioden 2008–2012. Planer for utbygging og drift som omfatter tre nye aktører er godkjent i perioden 2009–2011.⁽⁴²⁾ Flere enn 25 selskaper på norsk kontinentalsokkel eksporterer gass til EØS.⁽⁴³⁾
- 61) I 2011 ble det utvunnet 101,4 milliarder kubikkmeter gass i Norge, som utgjør 3,1 % av all produksjonen i verden.⁽⁴⁴⁾ Over 95 % av produksjonen på norsk kontinentalsokkel eksporteres til EØS via gassrørledninger til seks ankomstpunkter i fire land (Storbritannia, Tyskland, Belgia og Frankrike).⁽⁴⁵⁾ Cirka 1,4 milliarder kubikkmeter (under 2 %) av gassen som ble produsert på norsk kontinentalsokkel, ble brukt i Norge.
- 62) Det er en rekke selvstendige selskaper som har virksomhet innenfor gassutvinning på norsk kontinentalsokkel. I tillegg er flere nye selskaper godkjent som rettighetshavere. De fem største gassprodusentene på norsk kontinentalsokkel målt etter årlig produksjonsnivå er: Petoro, Statoil, ExxonMobil, Total og Shell. Statoil er den største gassprodusenten på norsk kontinentalsokkel. De tre største gassselskaperens samlede andel av den totale gassproduksjonen på norsk kontinentalsokkel overstiger ikke 50 %.⁽⁴⁶⁾
- 63) EU-medlemsstatene forbruker ca. 500 milliarder kubikkmeter gass per år. Ifølge Eurogas⁽⁴⁷⁾ i 2011 utgjorde gassforsyninger, både levert gjennom rørledning og som flytende naturgass, fra EU-medlemsstatene 33 % av de samlede nettforsyningene, etterfulgt av Russland (24 %), Norge (19 %)⁽⁴⁸⁾ og Algerie (9 %). Andre kilder fra ulike deler av verden bidro med de resterende 15 %.
- 64) Alle rettighetshavere på norsk kontinentalsokkel er ansvarlige for å selge sin egen gass. Produksjonsselskapene på norsk kontinentalsokkel har salgssavtaler om gass med kjøpere i flere EU-medlemsstater. Andelen av det samlede gassforbruket i 2011 som ble levert av norsk gass i hver av de seks EU-medlemsstatene som importerer mest gass fra norsk kontinentalsokkel, var som følger⁽⁴⁹⁾:

EØS-stat	% av forbruket dekket av norsk gass
Storbritannia	35 %
Tyskland	32 %
Belgia	34 %
Nederland	24 %
Frankrike	26 %
Italia	14 %

Nasjonalt gassforbruk i EØS – IHS CERA

- 65) Statoil er den nest største gassleverandøren til EØS etter Gazprom, med omlag 20 %⁽⁵⁰⁾ av det samlede forbruket i EØS. Som det framgår av tabellen under, i de viktigste EØS-statene der det leveres norsk gass, står leverandører av gass fra norsk kontinentalsokkel overfor konkurranse fra leverandører som henter gass fra andre geografiske områder. Kjøpere på av produsert gass i disse EØS-statene har følgelig alternative forsyningskilder til gass fra norsk kontinentalsokkel. Dette kan ytterligere illustreres gjennom statistikk fra Eurogas (tabellen under), som viser at EU-medlemsstater i tillegg til norsk gass mottok gassforsyninger fra lokal utvinning, Russland, Algerie, Qatar og andre kilder:

⁽⁴²⁾ Se brev fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 15. februar 2013 (dok. nr. 663313, s. 28).

⁽⁴³⁾ Jf. underretning fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 5. november 2012 (dok. nr. 652027, s. 30).

⁽⁴⁴⁾ Se BP-statistikk, s. 22.

⁽⁴⁵⁾ Mottakerterminaler i: Dornum, Dunkerque, Easington, Emden, St Fergus og Zeebrugge (<http://www.gassco.no/wps/wcm/connect/Gassco-NO/Gassco/Home/norsk-gass/Transportsystemet>).

⁽⁴⁶⁾ Se brev fra norske myndigheter til Overvåkningsorganet av 15. februar 2013 (dok. nr. 663313, s. 28).

⁽⁴⁷⁾ Se Eurogas, *Statistical Report 2012*, s. 1 (http://www.eurogas.org/uploaded/Statistical%20-Report%202012_final_211112.pdf).

⁽⁴⁸⁾ Det framstår av de opplysningene norske myndigheter har framlagt for Overvåkningsorganet at tallet kan være noe høyere. Det er imidlertid uvesentlig for dette vedtaks resultat.

⁽⁴⁹⁾ Statistikken over bruksformålet for norsk naturgass til EØS bygger på nasjonaliteten til selskapet som kjøper naturgassen.

⁽⁵⁰⁾ Dette salgsvolumet omfatter Statoils salg på vegne av Petoro/SDØE.

NATURGASSFORSYNINGER I EUROGAS-MEDLEMSSTATER OG EU, 2011 ⁽⁵¹⁾

TWh	Lokal produksjon	Russland	Norge	Algerie	Qatar	Andre kilder	Endring i lagre**	Andre saldoer	Samlet nettoforsyning	% endring 2011/2010
Østerrike	18,8	59,8	14,5	0,0	0,0	29,4	-22,1	-4,9	95,6	-6%
Belgia	0,0	3,4	82,4	0,0	30,8	66,9	-0,2	0,0	183,3	-15%
Bulgaria	4,2	29,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-1,4	32,3	11%
Tsjekkia	1,4	63,3	12,2	0,0	0,0	23,2	-10,0	-4,6	85,5	-10%
Danmark	81,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-31,9	-1,8	-7,4	40,6	-18%
Estland	0,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,5	-10%
Finland	0,0	43,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	43,4	-12%
Frankrike	6,5	72,6	182,9	66,7	37,4	135,0	-22,4	-1,5	477,2	-13%
Tyskland	137,3	336,9	303,1	0,0	0,0	110,2	-22,8	0,0	864,7	-11%
Hellas	0,0	30,3	0,0	8,7	1,9	10,5	-0,1	-0,1	51,2	23%
Ungarn	32,5	72,6	0,0	0,0	0,0	5,6	14,0	-0,6	124,2	-6 %
Irland	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	51,1	0,0	0,0	53,2	-12 %
Italia	88,5	247,1	38,6	242,8	65,7	149,0	-8,2	0,9	824,4	-6 %
Latvia	0,0	16,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,2	-13 %
Litauen	0,0	57,0	0,0	0,0	0,0	-21,9	-0,1	0,0	35,0	9 %
Luxembourg	0,0	3,2	6,9	0,0	0,0	3,2	0,0	0,0	13,4	-13 %
Nederland	746,7	44,0	129,0	0,9	3,7	-481,6	0,0	15,8	458,3	-10 %
Polen	47,6	102,7	0,0	0,0	0,0	17,4	-8,4	-1,4	157,9	2 %
Portugal	0,0	0,0	0,0	21,6	0,0	36,9	0,0	0,0	58,5	0 %
Romania	117,0	34,2	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0	150,8	3 %
Slovakia	1,0	62,4	0,0	0,0	0,0	-5,7	0,2	-0,1	57,7	-3 %
Slovenia	0,0	5,3	0,0	2,6	0,0	0,9	-0,1	0,1	8,8	-16 %
Spania	1,9	0,0	13,9	147,4	51,5	160,4	-4,5	1,6	372,2	-7 %
Sverige	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,9	0,0	0,0	14,9	-20 %
Storbritannia	526,7	0,0	244,2	2,6	230,6	-76,7	-22,6	-0,1	904,7	-17 %
EU	1813,9	1290,1	1027,7	493,3	421,6	196,8	-109,2	-3,7	5130,5	-10 %
% endring 2011/10	-11 %	2 %	-3 %	-8 %	21 %	-45 %	-199 %	-78 %	-10 %	
Sveits	0,0	7,6	7,3	0,0	0,0	19,6	0,0	0,0	34,5	-10 %
Tyrkia	8,1	270,3	0,0	44,2	0,0	144,7	0,0	2,4	469,7	18 %

Enhet: terawatt-time (brutto brennverdi).

Merk: Tallene er beste estimater tilgjengelige på publikasjonstidspunktet.

* Herunder nettoeksport.

* (-) Injisering / (+) Uttrekk.

⁽⁵¹⁾ Denne tabellen er hentet fra Eurogas, *Statistical report 2012*, s. 6.

- 66) Med tanke på de EU-medlemsstatene som har den største andelen gass fra Norge, finnes det alternative forsyningskilder. Disse alternativene omfatter blant annet:
- I Storbritannia, der gass fra norsk kontinentalsokkel utgjør cirka 35 %, er det betydelig lokal gassutvinning (til tross for at den har avtatt siden år 2000).⁽⁵²⁾ Storbritannia har økt sin import av flytende naturgass vesentlig de siste årene.⁽⁵³⁾
  - I Belgia, der gass fra norsk kontinentalsokkel utgjør cirka 34 %, reforegasses flytende naturgass ved Zeebrugge terminal for flytende naturgass og er substituerbar med rørgass.
  - I Tyskland, der gass fra norsk kontinentalsokkel utgjør cirka 32 %, ble de to Nord Stream-rørledningene fra Russland åpnet i henholdsvis 2011 og 2012 og utgjør en ny gassforsyningskilde fra Russland. Norske myndigheter mener at åpningen av disse rørledningene etter all sannsynlighet vil føre til økt konkurranse mellom norsk og russisk gass, ettersom den øker forsyningsspredningen til Europa.
- 67) Kjøpere av produsert gass må overholde sine faste betalingsforpliktelser i henhold til relevante langsiktige salgsvtaler med norske gassleverandører. Når disse forpliktelsene er overholdt, står det kjøperne fritt å bytte til alternative forsyningskilder, som for eksempel rørgass på spotmarkedet, flytende naturgass på spotmarkedet, eller de kan øke volumene i langsiktige avtaler inngått med andre leverandører. Nylig inngåtte salgsvtaler har gjerne kortere varighet. Som norske myndigheter har anført, blir spotmarkedet stadig viktigere med stadig mer likvide knutepunkter både i Storbritannia og på kontinentet. I EU er i tillegg reforegassingskapasiteten mer en fordoblet de siste fem årene. I 2011 ble 25 % av EUs netto gassimport levert som flytende naturgass, fordelt på følgende EU-medlemsstater:

FORSYNING AV FLYTENDE NATURGASS I EUROGAS-MEDLEMSSTATER OG EU, 2011 ⁽⁵⁴⁾

TWh	Flytende naturgass Nettoimport	% endring 2011/2010
Belgia	49,8	-19 %
Frankrike	163,9	5 %
Hellas	13,5	5 %
Italia	94,2	-2 %
Nederland	9,5	
Portugal	34,7	7 %
Spania	257,2	-18 %
Storbritannia	270,7	33 %
	893,5	2 %
Tyrkia	68,9	-21 %

Enhet: terawatt-time (brutto brennverdi).

- 68) Konkurransetrykket i naturgassmarkedet kommer også fra alternative produkter til gass (for eksempel kull eller fornybare kilder).
- 69) Alle viktige gasstransportørledninger fra norsk kontinentalsokkel til kontinentet og til Storbritannia eies av Gassled.⁽⁵⁵⁾ Adgangen til oppstrømsrørledningsnett forvaltes av Gassco AS, et selskap som er heleid av den norske stat. Gassco AS eier ingen aksjer eller kapasitet i

⁽⁵²⁾ Utdrag fra Storbritannias energistatistikk (DUKES) 2012, departementet for energi og klimaendring, kapittel 4 om naturgass (https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/65800/5954-dukes-2012-chapter-4-gas.pdf), s. 95.

⁽⁵³⁾ DUKES (se fotnote 50), s. 95.

⁽⁵⁴⁾ Denne tabellen er hentet fra Eurogas, *Statistical Report 2012*, s. 7.

⁽⁵⁵⁾ Gassled er et interessentskap uten selvstendig rettsevne regulert etter norsk rett. Hver enkelt eier i Gassled har en udelst andel, som tilsvarer deres respektive deltakende andel, i alle interessentskapets rettigheter og forpliktelser (jf. norske myndigheters underretning til Overvåkningsorganet av 5. november 2012 (dok. nr. 652027, s. 7–8).

oppstrømsrørledningsnett, og selskapet opptre uavhengig når fri kapasitet i rørledningene fordeles. Gasstransportsystemet er tilgjengelig for alle deltakere med behov for å transportere naturgass. Gassprodusenter og kvalifiserte brukere har rett til adgang til systemet på objektive og åpne vilkår som ikke innebærer forskjellsbehandling. Brukerne har adgang til kapasitet i systemet på grunnlag av deres behov for gasstransport.⁽⁵⁶⁾ Nåværende og nye gassprodusenter på norsk kontinentalsokkel kan få adgang til oppstrømsrørledningsnett og kan levere gass til kunder i konkurranse med andre aktører på norsk kontinentalsokkel.

- 70) På bakgrunn av ovennevnte elementer er Overvåkningsorganets konklusjon at det ikke er noe som tilsier at sektoren ikke fungerer på en markedsdrevet måte, og at utvinningen av naturgass på norsk kontinentalsokkel derfor er direkte utsatt for konkurranse i betydningen av direktiv 2004/17/EF.

III. KONKLUSJON

- 71) Overvåkningsorganet mener at følgende former for virksomhet i Norge og særlig på norsk kontinentalsokkel er direkte utsatt for konkurranse i betydningen av artikkel 30 nr. 1 i direktiv 2004/17/EF:
- a) Undersøkelse etter råolje og naturgass
  - b) Utvinning av råolje
  - c) Utvinning av naturgass
- 72) Ettersom det kan formodes at vilkåret for åpen markedsadgang oppfylles, bør direktiv 2004/17/EF ikke få anvendelse når oppdragsgivere tildeler kontrakter for at tjenestene oppført i bokstav a), b) og c) i nr. 2 og 71 i dette vedtak skal kunne utføres i Norge og særlig på norsk kontinentalsokkel.
- 73) Dette vedtak bygger på den rettslige og faktiske situasjonen i mars 2013, slik den framstår etter de opplysningene norske myndigheter har framlagt. Vedtaket kan revideres dersom betydelige endringer i den rettslige eller faktiske situasjonen betyr at vilkårene for anvendelsen av artikkel 30 nr. 1 i direktiv 2004/17/EF ikke lenger er oppfylt.

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Rettsakten omhandlet i nr. 4 i vedlegg XVI til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde om fastsettelse av framgangsmåtene ved tildeling av kontrakter i forsyningssektoren (europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/17/EF av 31. mars 2004 om samordning av framgangsmåtene ved tildeling av kontrakter innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) får ikke anvendelse på kontrakter som gis av oppdragsgivere og ment for å gjøre det mulig å utøve følgende virksomhet i Norge og særlig på norsk kontinentalsokkel:

- a) Undersøkelse etter råolje og naturgass
- b) Utvinning av råolje
- c) Utvinning av naturgass

⁽⁵⁶⁾ Se melding til Stortinget *En næring for framtida – om petroleumsvirksomheten* (Meld. St. 28 (2010–2011), s. 68.

Artikkel 2

Dette vedtak er rettet til Kongeriket Norge.

Utferdiget i Brussel, 30. april 2013.

For EFTAs overvåkningsorgan

Sverrir Haukur Gunnlaugsson
Medlem av kollegiet

Markus Schneider
Fungerende direktør

EFTA-DOMSTOLEN

DOMSTOLENS DOM

2013/EØS/52/02

av 11. desember 2012

i sak E-1/12

Den norske Forleggerforening mot EFTAs overvåkningsorgan

(Sak om oppheving av et vedtak i EFTAs overvåkningsorgan – Statsstøtte – Påstått statsstøtte til Nasjonal digital læringsarena (NDLA) – Vedtak om ikke å innlede formell undersøkelse – Begrepet næringsvirksomhet – Begrepet tvil – Begrunnelsesplikt)

I sak E-1/12, *Den norske Forleggerforening mot EFTAs overvåkningsorgan* – SAK om oppheving av vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 311/11/COL av 12. oktober 2011 om påstått statsstøtte til Nasjonal digital næringsarena – har domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president, og dommerne Per Christiansen og Páll Hreinsson (saksforberedende dommer), 11. desember 2012 avsagt dom der domsslutningen lyder:

1. ESAs vedtak nr. 311/11/COL av 12. oktober 2011 om påstått statsstøtte til Nasjonal digital læringsarena oppheves.
2. ESA pålegges å betale sakens omkostninger.

DOMSTOLENS DOM

2013/EØS/52/03

av 25. mars 2013

i sak E-10/12

Yngvi Harðarson mot Askar Capital hf.

(Direktiv 91/533/EØF – Plikt til å underrette arbeidstakere – Endringer av en skriftlig arbeidsavtale – Virkning av manglende melding om endringer)

I sak E-10/12 *Yngvi Harðarson mot Askar Capital hf.* – ANMODNING fra Héraðsdómur Reykjavíkur (Reykjavík tingrett) til EFTA-domstolen i medhold av artikkel 34 i avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol om tolkningen av rådsdirektiv 91/533/EØF av 14. oktober 1991 om en arbeidsgivers plikt til å underrette arbeidstakeren om vilkårene i arbeidsavtalen eller arbeidsforholdet, har domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president, og dommerne Per Christiansen (saksforberedende dommer) og Páll Hreinsson, 25. mars 2013 avgitt følgende rådgivende uttalelse:

Rådsdirektiv 91/533/EØF av 14. oktober 1991 om en arbeidsgivers plikt til å underrette arbeidstakeren om vilkårene i arbeidsavtalen eller arbeidsforholdet må tolkes slik at det ikke er et krav at en arbeidstakers vederlag må vurderes på grunnlag av en skriftlig arbeidsavtale dersom ingen skriftlige dokumenter om eventuelle midlertidige eller varige endringer av hovedinnholdet i arbeidsavtalen eller arbeidsforholdet mellom partene er framlagt for arbeidstakeren innenfor tidsfristen fastsatt i direktivets artikkel 5. Dette gjelder også i forbindelse med konkursbehandling eller en sammenlignbar oppdeling av et aksjeselskap.

Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Skatteklagenemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter 13. mars 2013 i sak mellom Fred Olsen o.a. og staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter

2013/EØS/52/04

(Sak E-3/13)

Skatteklagenemnda ved Sentralskattekontoret for storbedrifter har ved brev av 13. mars 2013 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved domstolens kontor 18. mars 2013, om en rådgivende uttalelse i sak mellom Fred Olsen o.a. og staten v/Sentralskattekontoret for storbedrifter, med følgende spørsmål:

1. Omfattes etableringsformen trust av etableringsfriheten i EØS-avtalens artikkel 31? Tilleggsspørsmål: Hvem er i så fall rettighetssubjekt etter avtalebestemmelsen?
2. Forutsatt at hovedspørsmål 1 besvares bekreftende: Vil en trust oppfylle kravet til virksomhet i EØS-avtalens artikkel 31?
3. Forutsatt at hovedspørsmål 1 besvares benektende: Omfattes en trust av retten til fri kapitalbevegelse i EØS-avtalens artikkel 40?
4. Forutsatt at hovedspørsmål 1 eller 3 besvares bekreftende: Innebærer NOKUS-reglene en eller flere restriksjoner på etableringsfriheten eller retten til fri flyt av kapital?
5. Forutsatt at hovedspørsmål 4 besvares bekreftende: Kan restriksjonen anses begrunnet i tvingende allmenne hensyn, og er restriksjonen forholdsmessig?

Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Reykjavík tingrett 16. april 2013 i sak Creditinfo Lánstraust hf. mot Registers Iceland og den islandske stat

2013/EØS/52/05

(Sak E-7/13)

Héraðsdómur Reykjavíkur (Reykjavík tingrett) har ved brev av 16. april 2013 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved domstolens kontor 29. april 2013, om en rådgivende uttalelse i sak *Creditinfo Lánstraust hf. mot Registers Iceland og den islandske stat*, med følgende spørsmål:

1. Er det forenlig med EØS-retten, og særlig artikkel 6 i rådsdirektiv 2003/98/EF om viderebruk av informasjon fra offentlig sektor (jf. EØS-komiteens beslutning nr. 105/2005 om endring av EØS-avtalens vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester)), å kreve en avgift for hver enkelt mekanisk forespørsel om informasjon fra registeret dersom det på tidspunktet for fastsettelse av avgiften ikke foreligger noen beregning av "samlet inntekt" og "kostnader" etter direktivets artikkel 6?
2. Er det forenlig med direktivets artikkel 6 dersom det ved beregning av "kostnadene" etter direktivets artikkel 6 ikke tas hensyn til:
  - a) inntekt som tilfaller staten når dokumenter samles inn, i form av avgifter som enkeltpersoner og foretak betaler for registrering av kontrakter i grunnboken, og
  - b) inntekt som tilfaller staten når dokumenter samles inn, i form at gebyrer som utskrives som dokumentavgift for registrerte skjøter på det tidspunkt enkeltpersoner eller foretak søker om å få dem registrert i grunnboken?
3. Er det forenlig med direktivets artikkel 6 dersom det ved beregning av "kostnadene" etter direktivets artikkel 6 tas hensyn til kostnader som har påløpt for et offentlig organ i forbindelse med innsamling av dokumenter som det er rettslig forpliktet til å samle inn, uavhengig av om enkeltpersoner eller foretak har anmodet om viderebruk av dem?

4. Er det forenlig med direktivets artikkel 6 dersom lovgiver ved beregning av "kostnadene" etter artikkelen fastsetter avgiftsbeløpet i loven uten at et bestemt beløp underlegges materiell undersøkelse?
5. Ville det være forenlig med direktivets artikkel 6 dersom det ved beregning av "kostnadene" etter direktivet ble tatt hensyn til et allment krav i nasjonal rett om at offentlige organer skal være egenfinansiert?
6. Dersom svaret på spørsmål 5 er bekreftende, hva innebærer dette konkret, og hvilke kostnads-elementer i offentlig virksomhet kan det tas hensyn til i denne forbindelse?

KUNNGJØRINGER

Kunngjøring fra Oppland Fylkeskommune om intensjon om å inngå kontrakter om offentlig persontransport med kjøretøy opptil 16 seter, i henhold til artikkel 7 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1370/2007 av 23. oktober 2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 1191/69 og 1107/70: 2013/EØS/52/06

1. **Navn og adresse til vedkommende myndighet:**

Oppland Fylkeskommune
Opplandstrafikk
Kirkegata 76
Postboks 988
NO-2626 Lillehammer

2. **Planlagt tildelingsmåte:**

Åpen anbudsprosedyre

3. **Tjenester og områder som kan omfattes av støtten:**

Persontransport med liten, mellomstor og stor bil i Oppland Fylke knyttet til skoleskyss, bestillingstransport og tilrettelagt transport for bevegelseshemmede.

1. **Navn og adresse til vedkommende myndighet:**

Oppland Fylkeskommune
Opplandstrafikk
Kirkegata 76
Postboks 988
NO-2626 Lillehammer

2. **Planlagt tildelingsmåte:**

Forlengelse av direkteforhandlet kontrakt som er unntatt for konkurranse iht. artikkel 5 nr. 4 i forordning (EF) nr. 1370/2007.

3. **Tjenester og områder som kan omfattes av støtten:**

Lokal/regional persontransport med buss, hovedsakelig i kommunene Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron samt på strekningene Vinstra–Lillehammer, Skåbu–Lillehammer og Vinstra–Otta.

1. **Navn og adresse til vedkommende myndighet:**

Oppland Fylkeskommune
Opplandstrafikk
Kirkegata 76
Postboks 988
NO-2626 Lillehammer

2. **Planlagt tildelingsmåte:**

Forlengelse av direkteforhandlet kontrakt som er unntatt for konkurranse iht. artikkel 5 nr.4 i forordning (EF) nr. 1370/2007.

3. **Tjenester og områder som kan omfattes av støtten:**

Lokal/regional persontransport med buss, hovedsakelig i Nordre Land kommune og på strekningen Dokka–Lillehammer.

EU-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning

2013/EØS/52/07

(Sak COMP/M.6967 – BNP Paribas Fortis/Belgacom/Belgian Mobile Wallet)

1. Kommisjonen mottok 6. september 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der de belgiske foretakene BNP Paribas Fortis SA/NV ("BNPPF") og Belgacom SA/NV ("Belgacom") i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det belgiske foretaket Belgian Mobile Wallet ("Belgian Mobile Wallet") ved kjøp av aksjer i et nystiftet fellesforetak.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - BNP Paribas Fortis: yter bank- og finanstjenester i Belgia
  - Belgacom: levering av telekommunikasjonstjenester i engros- og detaljistleddet, fast og mobil telekommunikasjon samt tale- og datatjenester, hovedsakelig i Belgia
  - Belgian Mobile Wallet: levering av plattformer for mobil betaling til sluttbruker, mobil markedsføring/annonsering, dataanalysetjenester og billettlagringstjenester
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 265 av 14.9.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.6967 – BNP Paribas Fortis/Belgacom/Belgian Mobile Wallet, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

**Melding fra den franske regjering vedrørende europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/EØS/52/08
94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og
utvinning av hydrokarboner ⁽¹⁾**

*(Kunngjøring av en søknad om enerett til leting etter flytende eller gassformige
hydrokarboner ("Nord Cambrai-lisensen"))*

Den 24. oktober 2011 søkte foretaket BasGas Energia France SAS, som har forretningskontor i Tour Pacific, 11 cour Valmy, 92977 Paris La Défense, Frankrike, om en enerett til leting etter flytende eller gassformige hydrokarboner (Nord-Cambrai-lisensen) i en periode på fem år i departementene Pas-de-Calais og Nord.

Området som dekkes av denne lisensen ligger innenfor en perimenter avgrenset av lengde- og breddegrader som møtes i punktene definert under ved deres geografiske koordinater, der basismeridianen går gjennom Paris.

Punkt	Lengdegrad	Breddegrad
A	0,90 °Ø	55,90 °N
B	1,05 °Ø	55,90 °N
C	1,05 °Ø	55,89 °N
D	1,07 °Ø	55,89 °N
E	1,07 °Ø	55,88 °N
F	1,09 °Ø	55,88 °N
G	1,09 °Ø	55,87 °N
H	1,17 °Ø	55,87 °N
I	1,17 °Ø	55,88 °N
J	1,19 °Ø	55,88 °N
K	1,19 °Ø	55,89 °N
L	1,20 °Ø	55,89 °N
M	1,20 °Ø	55,90 °N
N	Skjæringspunktet mellom breddegraden 55,90 °N og grensen mellom Frankrike og Belgia	
O	Skjæringspunktet mellom lengdegraden 2,00 °Ø og grensen mellom Frankrike og Belgia	
P	2,00 °Ø	55,80 °N
Q	0,90 °Ø	55,80 °N

N–O: grensen mellom Frankrike og Belgia.

Området definert ovenfor dekker ca. 772 km².

Innsending av søknader og kriterier for tildeling

De opprinnelige søkerne og eventuelle andre søkere må dokumentere at de oppfyller lisenskravene som fastsatt i artikkel 4 og 5 i dekret 2006-648 av 2. juni 2006 (som endret) om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring (*fransk rettstidende* av 3. juni 2006).

Foretak som ønsker det kan sende inn en konkurrerende søknad innen 90 dager etter at denne meldingen ble offentliggjort (6.9.2013), etter framgangsmåten beskrevet i en kunngjøring om tildeling av tillatelser til utvinning av hydrokarboner i Frankrike, offentliggjort i *De europeiske fellesskaps tidende* C 374 av 30.12.1994, s. 11, og fastsatt ved dekret 2006-648 av 2. juni 2006 (som endret) om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring (*fransk rettstidende* av 3. juni 2006).

Konkurrerende søknader må sendes til Ministère de l'écologie, du développement durable et de l'énergie på adressen nedenfor. Beslutninger om den innledende søknaden og eventuelle konkurrerende søknader vil bli truffet innen to år fra datoen da franske myndigheter mottok den opprinnelige søknaden, dvs. senest 8. januar 2014.

⁽¹⁾ EUT L 164 av 30.6.1994, s. 3.

Krav og vilkår i forbindelse med drift og opphør av drift

Søkere henvises til den franske gruvelovens artikkel 79 og 79.1 og til dekret 2006-649 av 2. juni 2006 om gruvedrift, underjordisk lagring (som endret) og regler i den forbindelse (*fransk retts Tidende* av 3. juni 2006).

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til Ministère de l'écologie, du développement durable et de l'énergie:

Direction générale de l'énergie et du climat – Direction de l'énergie, Bureau exploration et production des hydrocarbures, Grande Arche, Paroi Nord, 92055 La Défense Cedex, France – tlf.: +33 140819527.

Ovennevnte lover og forskrifter er tilgjengelige på nettstedet til Légifrance:

<http://www.legifrance.gouv.fr/>

**Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføring av europaparlaments- og 2013/EØS/52/09
rådsdirektiv 2009/48/EF av 18. juni 2009 om sikkerhetskrav til leketøy**

*(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til Unionens
harmoniseringsregelverk)*

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 71-1:2011 Sikkerhet for leketøy – Del 1: Mekaniske og fysiske egenskaper	18.6.2011		
CEN	EN 71-2:2011 Sikkerhet for leketøy – Del 2: Flambarhet	21.7.2011		
CEN	EN 71-3:2013 Sikkerhet for leketøy – Del 3: Migrasjon av visse grunnstoffer	29.6.2013		
CEN	EN 71-4:2013 Sikkerhet for leketøy – Del 4: Kjemisett	28.5.2013		
CEN	EN 71-5:2013 Sikkerhet for leketøy – Del 5: Kjemiske leketøysett unntatt sett til kjemiske forsøk	29.6.2013		
CEN	EN 71-8:2011 Sikkerhet for leketøy – Del 8: Aktivitetsleketøy for privat bruk	19.10.2011		
CEN	EN 71-12:2013 Sikkerhet for leketøy – Del 12: N-nitrosaminer og N-nitrosamindannende stoffer	29.6.2013		
CENELEC	EN 62115:2005 Elektrisk leketøy – Sikkerhet IEC 62115:2003 (Endret) + A1:2004	11.8.2011		
	EN 62115:2005/A2:2011 IEC 62115:2003/A2:2010 (Endret)	11.8.2011	Note 3	Dato utløpt (11.8.2011)
	EN 62115:2005/A11:2012	15.11.2012	Note 3	Dato utløpt (15.11.2012)
	EN 62115:2005/A11:2012/AC:2013	29.6.2013		
	EN 62115:2005/A2:2011/AC:2011	19.10.2011		

⁽¹⁾ ESO (europeisk standardiseringsorgan):

- CEN: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussel, tlf. +32 2 550 08 11, faks +32 2 550 08 19 (<http://www.cen.eu>)
- CENELEC: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussel, tlf. +32 2 519 68 71, faks +32 2 519 69 19 (<http://www.cenelec.eu>)
- ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tlf. +33 4 92 94 42 00, faks +33 4 93 65 47 16 (<http://www.etsi.eu>)

Note 1: Generelt vil opphørsdatoen for antakelse om samsvar være datoen for tilbaketrekking ("dow") fastsatt av det europeiske standardiseringsorgan, men brukere av disse standardene gjøres oppmerksom på at det i visse unntakstilfeller kan være en annen dato.

Note 2.1: Den nye (eller endrede) standarden har samme omfang som den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Note 2.2: Den nye standarden har et videre omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

- Note 2.3: Den nye standarden har et snevrere omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den (delvis) erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk, for de produkter eller tjenester som omfattes av den nye standarden. Antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk for produkter eller tjenester som fortsatt omfattes av den (delvis) erstattede standarden, men som ikke omfattes av den nye standarden, er ikke berørt.
- Note 3: Når det gjelder endringsblader, er referansestandard EN CCCC:YYYY samt dens eventuelle tidligere endringsblader og et eventuelt nytt, angitt endringsblad. Den erstattede standarden (kolonne 3) består derfor av EN CCCC:YYYY og dens eventuelle tidligere endringsblader, men uten det nye, angitte endringsbladet. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

MERK:

- Opplysninger om standardenes tilgjengelighet kan fås ved henvendelse enten til de europeiske standardiseringsorganene eller de nasjonale standardiseringsorganene som er oppført på en liste som er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med artikkel 27 i forordning (EU) nr. 1025/2012⁽¹⁾.
- Standarder vedtas av de europeiske standardiseringsorganisasjonene på engelsk (CEN og CENELEC publiserer også på fransk og tysk). Deretter oversetter de nasjonale standardiseringsorganene titlene på standardene til alle de påkrevde offisielle språkene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Europakommisjonen og EFTA-sekretariatet påtar seg intet ansvar for at titlene som er blitt framlagt for publisering i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, er korrekte.
- Henvisninger til rettelser "... /AC:YYYY" offentliggjøres bare som informasjon. En rettelse fjerner trykkfeil og språkfeil eller lignende feil fra teksten i en standard og kan dreie seg om en eller flere språkutgaver (engelsk, fransk og/eller tysk) av en standard som et europeisk standardiseringsorgan har vedtatt.
- Offentliggjøring av referansene i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* betyr ikke at standardene foreligger på alle offisielle EØS-språk.
- Denne listen erstatter alle tidligere lister offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*. Europakommisjonen sørger for ajourføring av listen.
- Ytterligere opplysninger om harmoniserte standarder og andre europeiske standarder finnes på Internett på adressen http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/harmonised-standards/index_en.htm

⁽¹⁾ EUT L 316 av 14.11.2012, s. 12.

Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 765/2008 av 9. juli 2008, europaparlaments- og rådsvedtak 768/2008/EF av 9. juli 2008 og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1221/2009 av 25. november 2009

2013/EØS/52/10

(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til Unionens harmoniseringsregelverk)

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN ISO 9000:2005 Systemer for kvalitetsstyring – Grunntrekk og terminologi (ISO 9000:2005)	16.6.2009		
CEN	EN ISO 9001:2008 Systemer for kvalitetsstyring – Krav (ISO 9001:2008)	16.6.2009		
	EN ISO 9001:2008/AC:2009	5.10.2011		
CEN	EN ISO 14001:2004 Miljøstyringssystemer – Spesifikasjon med veiledning (ISO 14001:2004)	16.6.2009		
	EN ISO 14001:2004/AC:2009	5.10.2011		
CEN	EN ISO 14004:2010 Miljøstyringssystemer – Generelle retningslinjer om prinsipper, systemer og understøttende teknikker (ISO 14004:2004)	5.10.2011		
CEN	EN ISO 14015:2010 Miljøstyring – Miljøvurdering av lokaliteter og organisasjoner (EASO) (ISO 14015:2001)	5.10.2011		
CEN	EN ISO 14020:2001 Miljømerker og deklarasjoner – Generelle prinsipper (ISO 14020:2000)	16.6.2009		
CEN	EN ISO 14021:2001 Miljømerker og deklarasjoner – Egendeklarerte miljøpåstander (Miljømerking type II) (ISO 14021:1999)	16.6.2009	Note 3	Dato utløpt (30.6.2012)
	EN ISO 14021:2001/A1:2011	25.5.2012		
CEN	EN ISO 14024:2000 Miljømerker og deklarasjoner – Miljømerking type I – Prinsipper og prosedyrer (ISO 14024:1999)	16.6.2009		
CEN	EN ISO 14031:1999 Miljøstyring – Evaluering av miljøprestasjon – Retningslinjer (ISO 14031:1999)	16.6.2009		
CEN	EN ISO 14040:2006 Miljøstyring – Livsløpsvurdering – Prinsipper og rammeverk (ISO 14040:2006)	16.6.2009		
CEN	EN ISO 14044:2006 Miljøstyring – Livsløpsvurdering – Krav og retningslinjer (ISO 14044:2006)	16.6.2009		
CEN	EN ISO 14050:2010 Miljøstyring – Terminologi (ISO 14050:2009)	5.10.2011		
CEN	EN ISO 14063:2010 Miljøstyring – Miljøkommunikasjon – Retningslinjer og eksempler (ISO 14063:2006)	5.10.2011		

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN ISO 14065:2013 Klimagasser – Krav til validerings- og verifiseringsorganer til bruk ved akkreditering eller andre former for anerkjennelse	7.9.2013	EN ISO 14065:2012 Note 2.1	31.10.2013
CEN	EN ISO 15189:2012 Medisinsk utstyr – Bruk av risikoanalyser for medisinsk utstyr (ISO 15189:2012)	13.3.2013	EN ISO 15189:2007 Note 2.1	30.11.2015
CEN	EN ISO 15195:2003 Laboratoriemedisin – Krav til laboratorier som foretar referansemålinger (ISO 15195:2003)	5.10.2011		
CEN	EN ISO/IEC 17000:2004 Samsvarsvurdering – Terminologi og generelle prinsipper (ISO/IEC 17000:2004)	16.6.2009		
CEN	EN ISO/IEC 17011:2004 Samsvarsvurdering – Generelle krav til akkrediteringsorganer i forbindelse med akkreditering av organer for samsvarsvurdering (ISO/IEC 17011:2004)	16.6.2009		
CEN	EN ISO/IEC 17020:2012 Generelle krav til drift av ulike typer organer som utfører inspeksjoner (ISO/IEC 17020:2012)	25.5.2012	EN ISO/IEC 17020:2004 Note 2.1	1.3.2015
CEN	EN ISO/IEC 17021:2011 Samsvarsvurdering – Krav til organer som tilbyr revisjon og sertifisering av styringssystemer (ISO/IEC 17021:2011)	5.10.2011	EN ISO/IEC 17021:2006 Note 2.1	Dato utløpt (5.10.2011)
CEN	EN ISO/IEC 17024:2012 Samsvarsvurdering – Generelle krav til organer for sertifisering av personell (ISO/IEC 17024:2003)	7.9.2013	EN ISO/IEC 17024:2003 Note 2.1.	1.7.2015
CEN	EN ISO/IEC 17025:2005 Generelle krav til prøvings- og kalibreringslaboratoriers kompetanse (ISO/IEC 17025:2005)	16.6.2009		
	EN ISO/IEC 17025:2005/AC:2006	16.6.2009		
CEN	EN ISO/IEC 17040:2005 Samsvarsvurdering – Generelle krav til vurdering utført av likeverdige organer som utfører samsvarsvurdering og akkreditering (ISO/IEC 17040:2005)	16.6.2009		
CEN	EN ISO/IEC 17050-1:2010 Samsvarsvurdering – Leverandørens samsvarserklæring – Del 1: Generelle krav (ISO/IEC 17050-1:2004, rettet utgave 2007-06-15)	5.10.2011	EN ISO/IEC 17050-1:2004 Note 2.1	Dato utløpt (5.10.2011)
CEN	EN ISO/IEC 17050-2:2004 Samsvarsvurdering – Leverandørens samsvarserklæring – Del 2: Tilleggsdokumentasjon (ISO/IEC 17050-2:2004)	16.6.2009		
CEN	EN ISO/IEC 71065:2012 Samsvarsvurdering – Krav til sertifiseringsorganer for produkter, prosesser og tjenester (ISO/IEC 17065:2012)	7.9.2013	EN ISO/IEC 71065:1998 Note 2.1	15.9.2015

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN ISO 19011:2011 Retningslinjer for revisjon av systemer for kvalitets- og/eller miljøstyring (ISO 19011:2011)	25.5.2012	EN ISO 19011:2002 Note 2.1	Dato utløpt (31.5.2012)
CEN	EN ISO 22870:2006 Pasientnære undersøkelser (point-of-care-testing, POCT) – Krav til kvalitet og kompetanse (ISO 22870:2006)	5.10.2011		

⁽¹⁾ ESO (europeisk standardiseringsorgan):

- CEN: Avenue Marnix 17, B-1000, Brussels, tlf. +32 2 550 08 11, faks +32 2 550 08 19 (<http://www.cen.eu>)
- CENELEC: Avenue Marnix 17, B-1000, Brussels, tlf. +32 2 519 68 71, faks +32 2 519 69 19 (<http://www.cenelec.eu>)
- ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tlf. +33 4 92 94 42 00, faks +33 4 93 65 47 16 (<http://www.etsi.eu>)

- Note 1: Generelt vil opphørsdatoen for antakelse om samsvar være datoen for tilbaketrekking ("dow") fastsatt av det europeiske standardiseringsorgan, men brukere av disse standardene gjøres oppmerksom på at det i visse unntakstilfeller kan være en annen dato.
- Note 2.1: Den nye (eller endrede) standarden har samme omfang som den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.
- Note 2.2: Den nye standarden har et videre omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med de grunnleggende krav i direktivet.
- Note 2.3: Den nye standard har et snevrere omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den (delvis) erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk, for de produkter eller tjenester som omfattes av den nye standarden. Antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk for produkter eller tjenester som fortsatt omfattes av den (delvis) erstattede standarden, men som ikke omfattes av den nye standarden, er ikke berørt.
- Note 3: Når det gjelder endringsblader, er referansestandard EN CCCC:YYYY samt dens eventuelle tidligere endringsblader og et eventuelt nytt, angitt endringsblad. Den erstattede standarden består derfor av EN CCCC:YYYY og dens eventuelle tidligere endringsblader, men uten det nye, angitte endringsbladet. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Merk:

- Opplysninger om standardenes tilgjengelighet kan fås ved henvendelse enten til de europeiske standardiseringsorganene eller de nasjonale standardiseringsorganene som er oppført på en liste i offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med artikkel 27 i forordning (EU) nr. 1025/2012⁽¹⁾.
- Standarder vedtas av de europeiske standardiseringsorganisasjonene på engelsk (CEN og CENELEC publiserer også på fransk og tysk). Deretter oversetter de nasjonale standardiseringsorganene titlene på standardene til alle de påkrevde offisielle språkene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Europakommisjonen og EFTA-sekretariatet påtar seg intet ansvar for at titlene som er blitt fremlagt for publisering i *Den europeiske unions tidende* eller EØS-tillegget til dette, er korrekte.
- Henvisninger til rettelser "... /AC:YYYY" offentliggjøres bare som informasjon. En rettelse fjerner trykkfeil og språkfeil eller lignende feil fra teksten i en standard og kan dreie seg om en eller flere språkutgaver (engelsk, fransk og/eller tysk) av en standard som et europeisk standardiseringsorgan har vedtatt.
- Offentliggjøring av referansene i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* betyr ikke at standardene foreligger på alle EØS-språk.
- Denne listen erstatter alle tidligere lister offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*. Europakommisjonen sørger for ajourføring av listen.
- Ytterligere opplysninger om harmoniserte standarder eller andre europeiske standarder finnes på Internett på adressen http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/harmonised-standards/index_en.htm

⁽¹⁾ EUT L 316 av 14.11.2012, s. 12.

**Kommisjonsmelding i forbindelse med gjennomføringen av europaparlaments- og 2013/EØS/52/11
rådsdirektiv 94/9/EF av 23. mars 1994 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning
om utstyr og sikringsystemer til bruk i eksplosjonsfarlige omgivelser**

*(Offentliggjøring av titler og referanser for harmoniserte standarder i henhold til Unionens
harmoniseringsregelverk)*

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 1010-1:2004+A1:2010 Maskinsikkerhet – Sikkerhetskrav til konstruksjon og tilvirkning av trykke- og papirforedlingsmaskiner – Del 1: Felleskrav	8.6.2011	EN 1010-1:2004 Note 2.1	Dato utløpt (8.6.2011)
CEN	EN 1010-2:2006+A1:2010 Maskinsikkerhet – Sikkerhetskrav til konstruksjon og tilvirkning av trykke- og papirforedlingsmaskiner – Del 2: Trykke- og impregneringsmaskiner inkludert førtrykksmaskiner	4.2.2011	EN 1010-2:2006 Note 2.1	Dato utløpt (28.2.2011)
CEN	EN 1127-1:2011 Eksplosive omgivelser – Eksplosjonsforebyggelse og -vern – Del 1: Grunnleggende begreper og metodikk	18.11.2011	EN 1127-1:2007 Note 2.1	31.7.2014
CEN	EN 1127-2:2002+A1:2008 Eksplosjonsfarlige omgivelser – Eksplosjonsforebyggelse og -vern – Del 2: Grunnleggende begreper og metodikk i gruvedrift	20.8.2008	EN 1127-2:2002 Note 2.1	Dato utløpt (28.12.2009)
CEN	EN 1710:2005+A1:2008 Utstyr og maskiner for bruk i potensielle eksplosive omgivelser i gruver	20.8.2008	EN 1710:2005 Note 2.1	Dato utløpt (28.12.2009)
	EN 1710:2005+A1:2008/AC:2010	4.2.2011		
CEN	EN 1834-1:2000 Stempelforbrenningsmotorer – Sikkerhetskrav til utforming og konstruksjon av motorer for bruk i potensielle eksplosive omgivelser – Del 1: Gruppe II-motorer for bruk i omgivelser med antennbare gasser	21.7.2001		
CEN	EN 1755:2000+A2:2013 Industritrucker, sikkerhet – Drift i potensielt eksplosivt miljø – Bruk i brennbar gass, damp, tåke og støv	4.5.2013	EN 1755:2000+A1:2009 Note 2.1	30.9.2013
CEN	EN 1834-2:2000 Stempelforbrenningsmotorer – Sikkerhetskrav til utforming og konstruksjon av motorer for bruk i potensielle eksplosive omgivelser – Del 2: Gruppe I-motorer for bruk i undergrunnsutgravinger følsomme for gassblandinger og/eller brennbart støv	21.7.2001		
CEN	EN 1834-3:2000 Stempelforbrenningsmotorer – Sikkerhetskrav til utforming og konstruksjon av motorer for bruk i potensielle eksplosive omgivelser – Del 3: Gruppe II-motorer for bruk i antennbart luftstøv	21.7.2001		

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 1839:2012 Fastsettelse av eksplosjonsgrenser for gasser og damp	22.11.2012	EN 1839-2003 Note 2.1	Dato utløpt (31.3.2013)
CEN	EN 12581:2005+A1:2010 Påføringsanlegg – Utstyr for dypping og elektrolytisk påført belegging av flytende organiske materialer – Sikkerhetskrav	17.9.2010	EN 12581:2005 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2010)
CEN	EN 12621:2006+A1:2010 Maskinelt utstyr for tilførsel og/eller sirkulering av beleggsmaterialer under trykk – Sikkerhetskrav	17.9.2010	EN 12621:2006 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2010)
CEN	EN 12757-1:2005+A1:2010 Blandemaskiner for beleggsmaterialer – Sikkerhetskrav – Del 1: Blandemaskiner for bruk til ferdiglaging av bindemiddel	17.9.2010	EN 12757-1:2005 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2010)
CEN	EN 13012:2012 Bensinstasjoner – Tilvirkning og utførelse av fyllepistoler med automatdyser	3.8.2012	EN 13012:2001 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2012)
CEN	EN 13160-1:2003 Systemer for påvisning av lekkasje – Del 1: Generelle prinsippp	14.8.2003		
CEN	EN 13237:2012 Potensielle eksplosive atmosfærer – Termer og definisjoner for utstyr og beskyttelsessystemer for bruk i potensielle eksplosive atmosfærer	12.2.2013	EN 13237:2003 Note 2.1	Dato utløpt (30.4.2013)
CEN	EN 13463-1:2009 Ikke-elektrisk utstyr for potensielle omgivelser – Del 1: Grunnleggende metode og krav	16.4.2010	EN 13463-1:2001 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2010)
CEN	EN 13463-2:2004 Ikke-elektrisk utstyr beregnet for bruk i potensielle eksplosive omgivelser – Del 2: Beskyttelse ved bruk av kapsling med begrenset ventilasjon	30.11.2005		
CEN	EN 13463-3:2005 Ikke-elektrisk utstyr for potensielle eksplosive omgivelser – Del 3: Beskyttelse gjennom flammesikker/eksplosjonssikker kapsling ”d”	30.11.2005		
CEN	EN 13463-5:2011 Ikke-elektrisk utstyr for potensielle eksplosive omgivelser – Del 5: Beskyttelse gjennom sikker konstruksjon	18.11.2011	EN 13463-5:2003 Note 2.1	31.7.2014
CEN	EN 13463-6:2005 Ikke-elektrisk utstyr for potensielle eksplosive omgivelser – Del 6: Beskyttelse gjennom kontroll av tennkilder ”b”	30.11.2005		
CEN	EN 13463-8:2003 Ikke-elektrisk utstyr for potensielle eksplosive omgivelser – Del 8: Beskyttelse gjennom nedsenkning i væske	12.8.2004		
CEN	EN 13616:2004 Overfyllingsvern på stasjonære beholdere for flytende brennstoff av petroleum	9.3.2006		
	EN 13616:2004/AC:2006	4.2.2011		

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 13617-1:2012 Bensinstasjoner – Del 1: Sikkerhetskrav til tilvirkning og ytelse for målepumper, dispensere og fjerntliggende pumpeenheter	3.8.2012	EN 13617-1:2004+A1:2009 Note 2.1	Dato utløpt (30.11.2012)
CEN	EN 13617-2:2012 Bensinstasjoner – Del 2: Sikkerhetskrav til tilvirkning og utførelse av sikkerhetsmekanismer til bruk på doseringspumper og automater	4.5.2012	EN 13617-2:2004	Dato utløpt (30.9.2012)
CEN	EN 13617-3:2012 Bensinstasjoner – Del 3: Sikkerhetskrav til tilvirkning og utførelse av skjæventiler	4.5.2012	EN 13617-3:2004	Dato utløpt (30.9.2012)
CEN	EN 13760:2003 Fyllesystemer for LPG for lette og tunge kjøretøyer – Prøvingskrav og dimensjoner for fyllestussen	24.1.2004		
CEN	EN 13821:2002 Potensielle eksplosive omgivelser – Eksplosjonsforebyggelse og -vern – Bestemmelse av minste antennelsesenergi til støv/luft-blandinger	20.5.2003		
CEN	EN 14034-1:2004+A1:2011 Bestemmelse av eksplosjonsegenskapene til støvskyer – Del 1: Bestemmelse av største eksplosjonstrykk	8.6.2011	EN 14034-1:2004 Note 2.1	Dato utløpt (31.7.2011)
CEN	EN 14034-2:2006+A1:2011 Bestemmelse av eksplosjonsegenskapene til støvskyer – Del 2: Bestemmelse av største trykkstigningshastighet (dp/dt) maks for støvekspløsjoner	8.6.2011	EN 14034-2:2006 Note 2.1	Dato utløpt (31.7.2011)
CEN	EN 14034-3:2006+A1:2011 Bestemmelse av eksplosjonsegenskapene til støvskyer – Del 3: Bestemmelse av nedre eksplosjonsgrense LEL for støvskyer	8.6.2011	EN 14034-3:2006 Note 2.1	Dato utløpt (31.7.2011)
CEN	EN 14034-4:2004+A1:2011 Bestemmelse av eksplosjonsegenskapene til støvskyer – Del 4: Bestemmelse av oksyngrensekonsentrasjonen til støvskyer	8.6.2011	EN 14034-4:2004 Note 2.1	Dato utløpt (31.7.2011)
CEN	EN 14373:2005 Eksplosjonsundertrykkessystemer	9.3.2006		
CEN	EN 14460:2006 Utstyr for eksplosjonsmotstand	15.12.2006		
CEN	EN 14491:2012 Beskyttende ventilasjonssystemer for støvekspløsjoner	22.11.2012	EN 14491:2006 Note 2.1	Dato utløpt (28.2.2013)
CEN	EN 14492-1:2006+A1:2009 Kraner – Motordrevne vinsjer og taljer – Del 1: Motordrevne vinsjer	16.4.2010	EN 14492-1:2006 Note 2.1	Dato utløpt (30.4.2010)
	EN 14492-1:2006+A1:2009/AC:2010			
CEN	EN 14492-2:2006+A1:2009 Kraner – Motordrevne vinsjer og taljer – Del 2: Motordrevne taljer	16.4.2010	EN 14492-2:2006 Note 2.1	Dato utløpt (16.4.2010)
	EN 14492-2:2006+A1:2009/AC:2010			

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 14522:2005 Bestemmelse av laveste antennelsestemperatur for gasser og damp	30.11.2005		
CEN	EN 14591-1:2004 Forebyggelse og beskyttelse mot eksplosjoner i gruver – Beskyttende systemer – Del 1: Eksplosjonssikkert ventilasjonssystem for overtrykk opptil 2 bar	9.3.2006		
	EN 14591-1:2004/AC:2006			
CEN	EN 14591-2:2007 Forebygging og beskyttelse mot eksplosjoner i gruver – Beskyttelsessystemer – Del 2: Passive vantrau	12.12.2007		
	EN 14591-2:2007/AC:2008			
CEN	EN 14591-4:2007 Forebygging og beskyttelse mot eksplosjoner i gruver – Beskyttelsessystemer – Del 4: Automatiske slokkesystemer for profilkuttmaskiner	12.12.2007		
	EN 14591-4:2007/AC:2008			
CEN	EN 14677:2008 Maskinsikkerhet – Stålfremstilling ved omsmelting – Maskiner og utstyr for behandling av flytende stål	20.8.2008		
CEN	EN 14678-1:2013 LPG-utstyr og tilbehør – Bygging og ytelse av LPG-utstyr for fyllestasjoner – Del 1: Dispensere	4.5.2013	EN 14678- 1:2006+A1:2009 Note 2.1	30.9.2013
CEN	EN 14681:2006+A1:2010 Maskinsikkerhet – Sikkerhetskrav til maskiner og utstyr for produksjon av stål med elektrisk lysbueovn	8.6.2011	EN 14681:2006 Note 2.1	Dato utløpt (8.6.2011)
CEN	EN 14756:2006 Bestemmelse av grenseverdien for oksygenkonsentrasjon (LOC) i brennbare gasser og damp	12.12.2007		
CEN	EN 14797:2006 Utstyr for trykkavlastning av eksplosjoner	12.12.2007		
CEN	EN 14973:2006+A1:2008 Transportbånd for bruk i underjordiske installasjoner – Sikkerhetskrav til elektrisitet og brennbarhet	7.7.2010	EN 14973:2006 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2010)
CEN	EN 14983:2007 Forebygging og beskyttelse mot eksplosjoner i gruver – Utstyr og beskyttelsessystemer for fjerning av gruvegass	12.12.2007		
CEN	EN 14986:2007 Utforming og konstruksjon av vifter til bruk i eksplosjonsfarlige atmosfærer	12.12.2007		
CEN	EN 14994:2007 Systemer for trykkavlastning av gasseksplosjoner	12.12.2007		

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CEN	EN 15089:2009 Eksplisjonsisolerende systemer	16.4.2010		
CEN	EN 15188:2007 Bestemmelse av selvantennelseegenskaper for støvavsetninger	12.12.2007		
CEN	EN 15198:2007 Metodikk for tenkilddevurdering av ikke-elektrisk utstyr og maskiner for bruk i potensielle eksplosive omgivelser	12.12.2007		
CEN	EN 15233:2007 Metodikk for risikovurdering av beskyttelsessystemer for potensielle eksplosive omgivelser	12.12.2007		
CEN	EN 15268:2008 Bensinstasjoner – Sikkerhetskrav til konstruksjon av nedsenkbare pumper basert på komponenter	27.1.2009		
CEN	EN 15794:2009 Bestemmelse av eksplosjonspunktene for brannfarlige væsker	16.4.2010		
CEN	EN 15967:2011 Bestemmelse av det høyeste eksplosjonstrykket og høyeste hastighet for trykkøkning fra gasser og damp	18.11.2011	EN 13673-2:2005 EN 13673-1:2003 Note 2.1	Dato utløpt (29.2.2012)
CEN	EN 16009:2011 Trykkavlastningsutstyr for flammeløs eksplosjon	18.11.2011		
CEN	EN 16020:2011 Eksplisjonsavledere	18.11.2011		
CEN	EN ISO 16852:2010 Flammefeller – Ytelseskrav, prøvingsmetoder og anvendelsesgrenser (ISO 16852:2008, innbefattet rettelse 1:2008 og rettelse 2:2009)	17.9.2010	EN 12874:2001 Note 2.1	Dato utløpt (31.12.2010)
CENELEC	EN 50050:2006 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Elektrostatisk håndsprøyteutstyr	20.8.2008		
CENELEC	EN 50104:2010 Elektrisk utstyr for deteksjon og måling av oksygen – Funksjonskrav og prøvingsmetoder	4.2.2011	EN 50104:2002 som endret Note 2.1	Dato utløpt (1.6.2013)
CENELEC	EN 50176:2009 Stasjonære elektrostatiske sprøyteutstys utførelser for antennelig flytende materiale – Sikkerhetskrav	16.4.2010		
CENELEC	EN 50177:2009 Stasjonære elektrostatiske sprøyteutstys utførelser for antennelig pulverbelegg – Sikkerhetskrav	16.4.2010		
	EN 50177:2009/A1:2012	22.11.2012	Note 3	23.7.2015

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CENELEC	EN 50223:2010 Sikkerhetskrav til stasjonært automatisk elektrostatisk påføringsutstyr for brennbart fibermateriale	17.9.2010		
CENELEC	EN 50271:2010 Elektrisk utstyr for deteksjon og måling av antennelige gasser, giftgasser eller oksygen – Krav og prøver for apparater som bruker software og/eller digital teknologi	4.2.2011		
CENELEC	EN 50281-2-1:1998 Elektriske apparater for bruk i nærvær av brennbart støv – Del 2-1: Prøvningsmetoder – Metoder for fastsettelse av minste tenn-temperatur for støv	6.11.1999		
	EN 50281-2-1:1998/AC:1999			
CENELEC	EN 50303:2000 Gruppe I, Kategori M1, Utstyr beregnet på bruk i atomsfærer av gruvegass (metan) og/eller kullstøv	16.2.2001		
CENELEC	EN 50381:2004 Transportable ventilerte rom med eller uten en innvendig frigjøringskilde	9.3.2006		
	EN 50381:2004/AC:2005			
CENELEC	EN 50495:2010 Sikkerhetsinnretninger påkrevet for sikker funksjon av utstyr med hensyn på eksplosjonsfare.	17.9.2010		
CENELEC	EN 60079-0:2009 Eksplosjonsfarlige atmosfærer – Del 0: Utstyr – Generelle krav IEC 60079-0:2007	16.4.2010	EN 60079-0:2006 + EN 61241-0:2006 Note 2.1	Dato utløpt (1.6.2012)
CENELEC	EN 60079-1:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Del 1: Utstyr beskyttet av flammesikker innkapsling ”d” IEC 60079-1:2007	20.8.2008	EN 60079-1:2004 Note 2.1	Dato utløpt (1.7.2010)
CENELEC	EN 60079-2:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Del 2: Utstyr beskyttet av trykksikker innkapsling ”p” IEC 60079-2:2007	20.8.2008	EN 60079-2:2004 Note 2.1	Dato utløpt (1.11.2010)
CENELEC	EN 60079-5:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Del 5: Utstyr beskyttet av pulverfylling ”q” IEC 60079-5:2007	20.8.2008	EN 50017:1998 Note 2.1	Dato utløpt (1.11.2010)
CENELEC	EN 60079-6:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser Del 6: Utstyr beskyttet av oljefylling ”o” IEC 60079-6:2007	20.8.2008	EN 50015:1998 Note 2.1	Dato utløpt (1.5.2010)
CENELEC	EN 60079-7:2007 Eksplosive atmosfærer – Del 7: Utstyrsbeskyttelse ved forhøyet sikkerhet ”e” IEC 60079-7:2006	11.4.2008	EN 60079-7:2003 Note 2.1	Dato utløpt (1.10.2009)

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CENELEC	EN 60079-11:2012 Eksplorative atmosfærer – Del 11: Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Egensikker utførelse ”i” IEC 60079-11:2011	4.5.2012	EN 60079-11:2007 + EN 60079-27:2008 + EN 61241-11:2006 Note 2.1	4.8.2014
CENELEC	EN 60079-15:2010 Elektrisk utstyr i gasseksplonsjonsfarlige omgivelser – Del 15: Konstruksjon, prøver og merking av beskyttelsestype ”n” for elektrisk utstyr IEC 60079-15:2010	8.6.2011	EN 60079-15:2005 Note 2.1	Dato utløpt (1.5.2013)
CENELEC	EN 60079-18:2009 Eksplonsjonsfarlige atmosfærer – Del 18: Utstyr med beskyttende kapsling av type ”m” IEC 60079-18:2009	7.7.2010	EN 60079-18:2004 + EN 61241-18:2004 Note 2.1	Dato utløpt (1.10.2012)
CENELEC	EN 60079-20-1:2010 Eksplorative atmosfærer – Del 20-1: materialkarakteristikker for klassifisering av gass og damp – Testmetoder og data IEC 60079-20-1:2010	17.9.2010		
CENELEC	EN 60079-25:2010 Elektrisk utstyr i gasseksplonsjonsfarlige omgivelser – Del 25: Egensikre systemer IEC 60079-25:2010	8.6.2011	EN 60079-25:2004 Note 2.1	1.10.2013
CENELEC	EN 60079-26:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Del 1: Utstyr beskyttet av utstyrsbeskyttelsesnivå ”Ga” (EPL) IEC 60079-26:2006	20.8.2008		
CENELEC	EN 60079-28:2007 Eksplonsjonsfarlige omgivelser – Del 28: Beskyttelse av utstyr og overføringssystemer som benytter optisk stråling IEC 60079-28:2006	11.4.2008		
CENELEC	EN 60079-29-1:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Del 29-1: Krav til detektorer for brennbar gass IEC 60079-29-1:2007 (Endret)	20.8.2008	EN 61779-1:2000 som endret + EN 61779-2:2000 + EN 61779-3:2000 + EN 61779-4:2000 + EN 61779-5:2000 Note 2.1	Dato utløpt (1.11.2010)
CENELEC	EN 60079-29-4:2010 Eksplorative atmosfærer – Del 29-4: Gassdetektorer – Ytelseskrav til linjegassdetektorer for brennbare gasser IEC 60079-29-4:2009 (Endret)	8.6.2011	EN 50241-1:1999 som endret + EN 50241-2:1999 Note 2.1	Dato utløpt (1.4.2013)
CENELEC	EN 60079-30-1:2007 Elektrisk utstyr i eksplosjonsfarlige omgivelser – Del 30-1: Elektriske varmekabler – Generelt og testkrav IEC 60079-30-1:2007	20.8.2008		

ESO ⁽¹⁾	Standardens referanse og tittel (samt referansedokument)	Første publisering i EUT	Referanse til den erstattede standarden	Opphørsdato for antakelse om samsvar med den erstattede standarden Note 1
CENELEC	EN 60079-31:2009 Eksplisjonsfarlige atmosfærer – Del 31: Utstyr med beskyttende kapsling mot antenning av støv av type "t" IEC 60079-31:2008	7.7.2010	EN 61241-1:2004 Note 2.1	Dato utløpt (1.10.2012)
CENELEC	EN 60079-35-1:2011 Eksplisjonsfarlige områder – Del 35-1: Hodelykter for bruk i gruver utsatt for gruvegass – Generelle bestemmelser – Konstruksjon og prøving i forbindelse med faren for eksplosjon IEC 60079-35-1:2011	18.11.2011	EN 62013-1:2006 Note 2.1	30.6.2014
	EN 60079-35-1:2011/AC:2011			
CENELEC	EN 61241-4:2006 Elektrisk utstyr for bruk i nærvær av brennbar støv – Del 4 – Beskyttelse type "pD" IEC 61241-4:2001	20.8.2008		
CENELEC	EN ISO/IEC 80079-34:2011 Eksplisjonsfarlige områder – Del 34: Anvendelse av kvalitetssystemer for utstysproduksjon ISO/IEC 80079-34:2011 (Endret)	18.11.2011	EN 13980:2002 Note 2.1	25.5.2014

⁽¹⁾ ESO (europeisk standardiseringsorgan):

- CEN: Avenue Marnix 17, B-1000, Brussels, tlf. +32 2 550 08 11, faks +32 2 550 08 19 (<http://www.cen.eu>)
- CENELEC: Avenue Marnix 17, B-1000, Brussels, tlf. +32 2 519 68 71, faks +32 2 519 69 19 (<http://www.cenelec.eu>)
- ETSI: 650, route des Lucioles, F-06921 Sophia Antipolis, tlf. +33 4 92 94 42 00, faks +33 4 93 65 47 16 (<http://www.etsi.eu>)

Note 1: Generelt vil opphørsdatoen for antakelse om samsvar være datoen for tilbaketrekking ("dow") fastsatt av det europeiske standardiseringsorgan, men brukere av disse standardene gjøres oppmerksom på at det i visse unntakstilfeller kan være en annen dato.

Note 2.1: Den nye (eller endrede) standarden har samme omfang som den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Note 2.2: Den nye standarden har et videre omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i Unionens regelverk.

Note 2.3: Den nye standarden har et snevrere omfang enn den erstattede standarden. På den angitte datoen opphører den (delvis) erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i Unionens regelverk, for de produkter som omfattes av den nye standarden. Antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i Unionens regelverk for produkter som fortsatt omfattes av den (delvis) erstattede standarden, men som ikke omfattes av den nye standarden, er ikke berørt.

Note 3: Når det gjelder endringsblader, er referansestandard EN CCCC:YYYY samt dens eventuelle tidligere endringsblader og et eventuelt nytt, angitt endringsblad. Den erstattede standarden (kolonne 3) består derfor av EN CCCC:YYYY og dens eventuelle tidligere endringsblader, men uten det nye, angitte endringsbladet. På den angitte datoen opphører den erstattede standarden å gi antakelse om samsvar med grunnleggende eller andre krav i relevante deler av Unionens regelverk.

Merk:

- Opplysninger om standardenes tilgjengelighet kan fås ved henvendelse enten til de europeiske standardiseringsorganene eller de nasjonale standardiseringsorganene som er oppført på en liste som er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med artikkel 27 i forordning (EU) nr. 1025/2012⁽²⁾.
- Standarder vedtas av de europeiske standardiseringsorganisasjonene på engelsk (CEN og CENELEC publiserer også på fransk og tysk). Deretter oversetter de nasjonale standardiseringsorganene titlene på standardene til alle de påkrevde språkene i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Europakommisjonen og EFTA-sekretariatet påtar seg intet ansvar for at titlene som er blitt framlagt for publisering i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, er korrekte.
- Henvisninger til rettelser ”... /AC:YYYY” offentliggjøres bare som informasjon. En rettelse fjerner trykkfeil og språkfeil eller lignende feil fra teksten i en standard og kan dreie seg om en eller flere språkutgaver (engelsk, fransk og/eller tysk) av en standard som et europeisk standardiseringsorgan har vedtatt.
- Offentliggjøring av referansene i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* betyr ikke at standardene foreligger på alle EØS-språk.
- Denne listen erstatter alle tidligere lister offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*. Kommisjonen sørger for ajourføring av listen.
- Ytterligere opplysninger om harmoniserte standarder og andre europeiske standarder finnes på Internett på adressen

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/harmonised-standards/index_en.htm

⁽²⁾ EUT L 316 av 14.11.2012, s. 12.